

Ankestyrelsens statistikker

Anbringelsesstatistik

Årsstatistik 2012

Ankestyrelsen

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	2
Forord	3
1 Hovedresultater	4
2 Afgørelser om anbringelse i 2012	8
2.1 Afgørelser og samtykke	8
2.2 Køn, alder og afgørelseshyppighed	11
2.3 Udviklingen i anbringelser 2008-2012	16
2.4 Første anbringelsessted	17
2.5 Anledning til afgørelse om anbringelse	19
2.6 Årsager til anbringelse	22
2.7 Sammenbrud i anbringelser	27
3 Anbragte børn og unge i 2012	28
3.1 Anbragte børn og unge ved udgangen af 2012	28
3.2 Opfølgning og andre sagshændelser under anbringelsen	34
4 Tilbud om efterværn til unge mellem 18 og 22 år	44
4.1 Afgørelser om efterværn forud for det fyldte 18. år	45
4.2 Etablering af døgnophold i anbringelsesstedet	46
4.3 18-22-årige med døgnophold fordelt på anbringelsessteder og køn	47
4.4 Ophør af døgnophold i efterværn	49
Bilag 1: Baggrund og metode	51

Forord

Siden anbringelsesreformen trådte i kraft i 2006, har alle landets kommuner indberettet oplysninger om afgørelser om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet til Ankestyrelsens anbringelsesstatistik. Med årsstatistikken 2012 foreligger der således syv års statistiske opgørelser for udviklingen på området siden anbringelsesreformen.

Anbringelsesstatistikken giver en unik mulighed for at følge udviklingen på anbringelsesområdet både for hele landet og i de enkelte kommuner. Ankestyrelsen leverer løbende oplysninger baseret på data fra anbringelsesstatistikken til beslutningstagere, lovgivere og forskningsinstitutioner.

Ankestyrelsen udsender ligeledes hvert kvartal ledelsesinformation til alle landets kommuner med centrale anbringelsesdata for den enkelte kommune. Herved gøres anbringelsesstatistikken mere tilgængelig for kommunerne.

Samtidig med at anbringelsesstatistikken gøres mere tilgængelig for kommunerne, fungerer udsendelserne som led i Ankestyrelsens omfattende valideringsproces. Denne valideringsproces sikrer, at statistikken giver et så retvisende billede som muligt af de afgørelser, som kommunerne træffer om anbringelse af børn og unge.

Årsstatistikken 2012 viser, at kommunerne i 2012 fortsat traf færre og færre afgørelser om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet sammenlignet med tidligere. Samtidig effektuerede de færre og færre anbringelser.

Oplysningerne for 2012 vil efterfølgende blive opdateret årligt, ligesom tallene for 2008-2011 er opdateret i denne statistik i forhold til de seks tidligere offentliggjorte årsstatistikker.

Oplysningerne i denne årsstatistik bygger på de indberettede afgørelser frem til d. 16. september 2013.

En del af de oplysninger, som indgår i årsstatistikken, er offentliggjort kommune og/eller regionsfordelt på www.ast.dk. Her er der mulighed for at danne egen statistik.

1 Hovedresultater

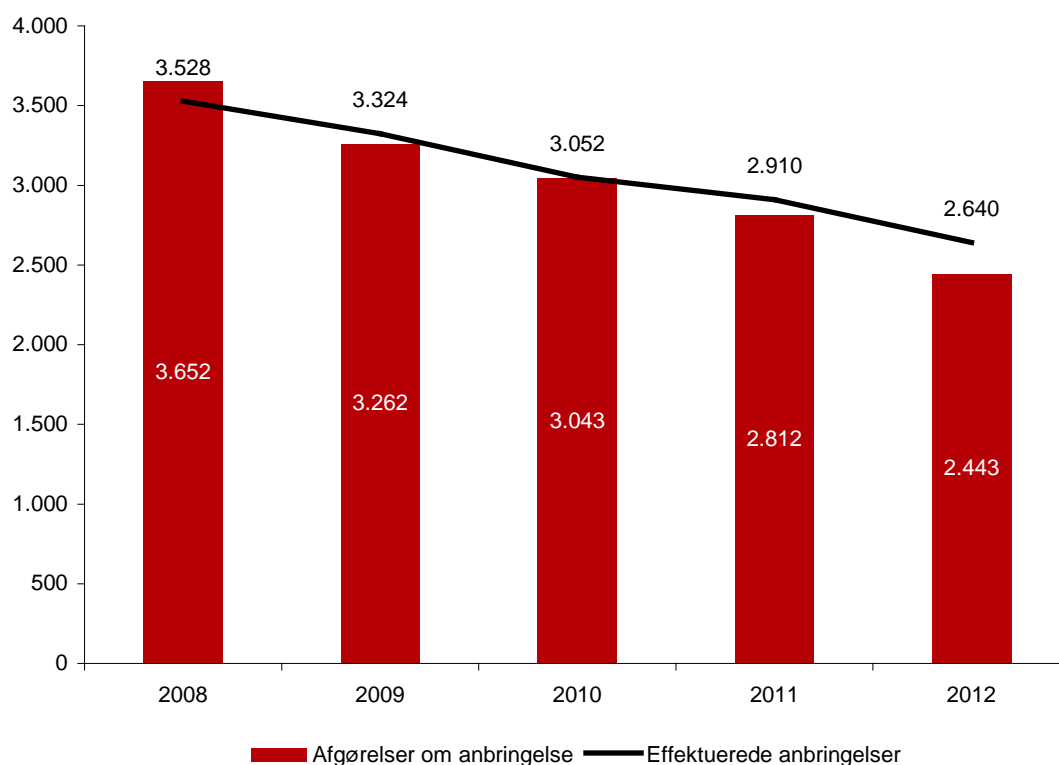
Årsstatistik 2012 giver et overblik over kommunernes afgørelser om 0-17-årige børn og unge anbragt uden for hjemmet. Herudover giver årsstatistikken et overblik over 18-22-årige unge med døgnophold i anbringelsessted som led i efterværn.

Årsstatistik 2012 er den syvende årsstatistik siden anbringelsesreformen trådte i kraft d. 1. januar 2006. Det primære fokus i denne årsstatistik er at beskrive afgørelserne om anbringelse i 2012 og udviklingen siden 2008.

Fortsat færre børn og unge anbringes i 2012

I 2012 traf kommunerne 2.443 afgørelser om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet. Samtidig effektuerede kommunerne 2.640 anbringelser i 2012, jf. figur 1.1.

Figur 1.1 Antal afgørelser om anbringelse og effektuerede anbringelser, 2008-2012

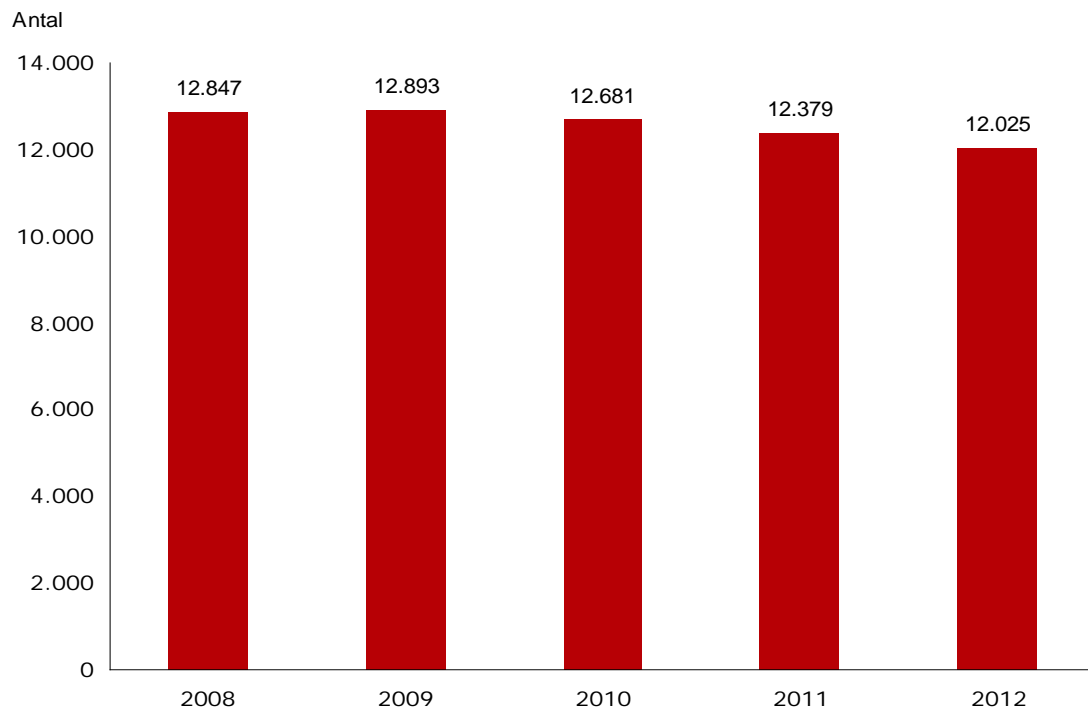
Siden 2008 har der været en faldende tendens i både antal afgørelser om anbringelse og antal effektuerede anbringelser. Denne udvikling er fortsat i 2012. Fra 2011 til 2012 var

der et fald i antal afgørelser på 13 pct. og et fald i antal effektuerede anbringelser på 9 pct. Fra 2008 til 2012 var de tilsvarende fald på hhv. 33 pct. og 25 pct.

Fortsat færre børn og unge er anbragt i 2012

Ved udgangen af 2012 var 12.025 børn og unge i alderen 0-17 år anbragt uden for hjemmet, jf. figur 1.2.

Figur 1.2 Antal anbragte 0-17-årige børn og unge, ultimo året, 2008-2012

Faldet fra 12.379 anbragte børn og unge i 2011 til 12.025 anbragte børn og unge i 2012 svarer til et fald på 3 pct. Fra 2008 til 2012 faldt antallet af anbragte med 6 pct.

En større andel anbringes uden samtykke

I 2012 traf kommunerne 347 afgørelser om anbringelse af børn og unge uden samtykke. Det svarer til 15 pct. af alle kommunernes afgørelser i 2012. I 2011 var det 13 pct. af alle kommunernes afgørelser, og i 2008 var det 9 pct. af alle kommunernes afgørelser.

Ved udgangen af 2012 var 1.789 børn og unge anbragt uden samtykke. Det svarer til 15 pct. af alle anbragte. Det er en stigning sammenlignet med udgangen af 2008, hvor 1.600 børn og unge eller 12 pct. var anbragt uden samtykke.

Andelen af afgørelser om anbringelse af 0-årige er forholdsvis stor

I perioden 2008-2012 udgjorde afgørelser om anbringelse af 0-årig en forholdsvis stor andel af det samlede antal afgørelser om anbringelse af 0-3-årige. I 2012 vedrørte 52 pct. af afgørelserne for de 0-3-årige de 0-årige. I perioden 2008-2011 var det mellem 53 pct. og 55 pct. af afgørelserne.

Færre anbringelser bryder sammen

I 2012 brød 591 anbringelser sammen. Det svarer til sammenbrud i 5 pct. af det samlede antal anbringelser. I 2011 brød 725 anbringelser sammen og i 2010 776 anbringelser. Det svarer til 6 pct. af alle anbringelser i både 2010 og 2011.

Anbringelseshyppigheden falder for de 12-17-årige

En større andel af afgørelserne truffet i 2012 vedrørte unge i alderen 15-17 år. I 2012 vedrørte 44 pct. af alle afgørelser unge i denne aldersgruppe sammenlignet med 41 pct. i 2008. I samme periode faldt andelen af afgørelser for unge i alderen 12-14 år fra 28 pct. til 22 pct.

Ses der på andelen af anbragte børn og unge i forhold til befolkningen i samme aldersgruppe, var anbringelseshyppigheden i 2012 stigende med alderen. Dog var der i 2012 en faldende anbringelseshyppighed blandt de 12-17-årige sammenlignet med 2011.

Færre anbringes på døgninstitution og flere i familiepleje

I 2012 blev 36 pct. af de 0-17-årige anbragt i plejefamilie som første anbringelsessted. Det er en væsentlig stigning siden 2008, hvor 27 pct. blev anbragt i plejefamilie. Samtidig er der sket et fald i andelen anbragt på døgninstitution. I 2012 blev 30 pct. anbragt på døgninstitution, mens 34 pct. blev anbragt på døgninstitution i 2008.

Ved udgangen af 2012 var 6.795 børn og unge anbragt i familiepleje. Det svarer til 57 pct. af alle anbragte. 2.566 eller 22 pct. var anbragt på døgninstitution.

Kommunerne tager oftest initiativ til at rejse anbringelsessag

Der kan være en eller flere anledninger til, at kommunerne igangsætter en undersøgelse af et barn eller en ung, som fører til en anbringelse udenfor hjemmet. I 49 pct. af afgørelserne i 2012 blev sagen rejst på kommunens eget initiativ. Og i 23 pct. af disse afgørelser var det den eneste anledning.

Utilstrækkelig omsorg er den hyppigste årsag til afgørelse om anbringelse

I 2012 var den hyppigste årsag hos forældrene til, at der blev truffet afgørelse om anbringelse, utilstrækkelig omsorg. Det var den udslagsgivende årsag i 52 pct. af afgørelserne. Den hyppigste årsag hos barnet eller den unge til, at der blev truffet afgørelse om anbringelse, var udad-reagerende adfærds- og/eller tilpasningsproblemer. Det var den udslagsgivende årsag i 37 pct. af afgørelserne.

Antallet af flytninger og ændringer af anbringelsessted er faldende

Mens børnene og de unge er anbragt uden for hjemmet, træffer kommunerne løbende en række afgørelser om anbringelsesforløbet. Kommunerne har i alt indberettet 14.540 afgørelser og andre sagshændelser, som fandt sted i 2012.

I 2012 indberettede kommunerne 867 flytninger og ændringer af anbringelsessted. Sammenlignet med 2008, hvor de indberettede 1.478, er det er fald på 41 pct.

De fleste ændringer af anbringelsessted er planlagte

Der kan være flere årsager til en afgørelse om ændring af anbringelsessted. Næsten en tredjedel af afgørelserne om ændring af anbringelsessted i 2012 blev begrundet med, at de fulgte et planlagt udviklingsforløb.

Antallet af hjemgivelser og andet ophør er faldende

I perioden 2008-2012 har antallet af hjemgivelser og andet ophør af anbringelse generelt været faldende. I 2008 blev der registreret 4.404 hjemgivelser og andet ophør, mens der i 2012 blev registreret 3.554.

Flere etableres i plejefamilie i efterværn

For 18-22-årige kan visse foranstaltninger, herunder døgnophold i et anbringelsessted, opretholdes eller genetableres i efterværn.

I 2012 etablerede kommunerne 779 døgnophold som led i efterværn for unge efter det fyldte 18. år. 25 pct. af etableringerne var i plejefamilie. Det er en stigning sammenlignet med perioden 2009-2011, hvor 21-23 pct. blev etableret i efterværn i plejefamilie. Modsat faldt andelen i efterværn i døgninstitution fra 17 pct. i 2008 til 15 pct. i 2012.

Baggrund og metode

Årsstatistikken indeholder også en gennemgang af baggrund og metode, jf. bilag 1.

2 Afgørelser om anbringelse i 2012

Dette kapitel er baseret på kommunernes indberetninger til Ankestyrelsens anbringelsesstatistik. Kommunerne indberetter både afgørelser om anbringelse og iværksættelse af anbringelse.

I 2012 traf kommunerne 2.443 afgørelser om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet og effektuerede 2.640 anbringelser, jf. figur 1.1.

Afsnit 2.1 indeholder en opgørelse over samtykkestatus i afgørelser om anbringelse. I 2012 blev det højeste antal børn og unge anbragt uden samtykke siden 2008.

I afsnit 2.2 undersøges kommunernes afgørelser i forhold til køn og alder. Størstedelen af afgørelserne om anbringelse i 2012 vedrørte unge i alderen 12-17 år.

I afsnit 2.3 vises udviklingen i antal afgørelser om anbringelse og antal effektuerede anbringelser. Siden 2008 har der været et fald i begge dele. Det fortsatte i 2012.

Afsnit 2.4 indeholder en fordeling på første anbringelsessted. I 2012 blev flere børn og unge anbragt i plejefamilie og færre på døgninstitution sammenlignet med tidligere.

I afsnit 2.5 beskrives anledninger til afgørelse om anbringelse. De hyppigste anledninger i 2012 var kommunens eget initiativ og henvendelse fra forældremyndighedsindehaver.

Afsnit 2.6 omhandler anbringelsesårsager. De hyppigste årsager i 2012 var utilstrækkelig omsorg hos forældrene og udadreagerende adfærd o/e tilpasningsproblemer hos barnet.

I afsnit 2.7 undersøges sammenbrud i anbringelser. Sammenlignet med tidligere var der et fald i både antal og andel sammenbrud i 2012.

2.1 Afgørelser og samtykke

I 2012 blev der i alt truffet 2.443 afgørelser om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet. Kommunerne traf 2.370 afgørelser og domstolene traf 73 afgørelser.

85 pct. af kommunernes afgørelser om anbringelse i 2012 blev truffet med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, som var fyldt 15 år (frivillig anbringelse). 11 pct. af afgørelserne blev truffet uden samtykke (tvangsmæssig anbringelse), og 4 pct. blev truffet som formandsafgørelse, jf. tabel 2.1.

Tabel 2.1 Antal afgørelser om anbringelse med samtykke, uden samtykke eller bestemt ved dom, 2008-2012

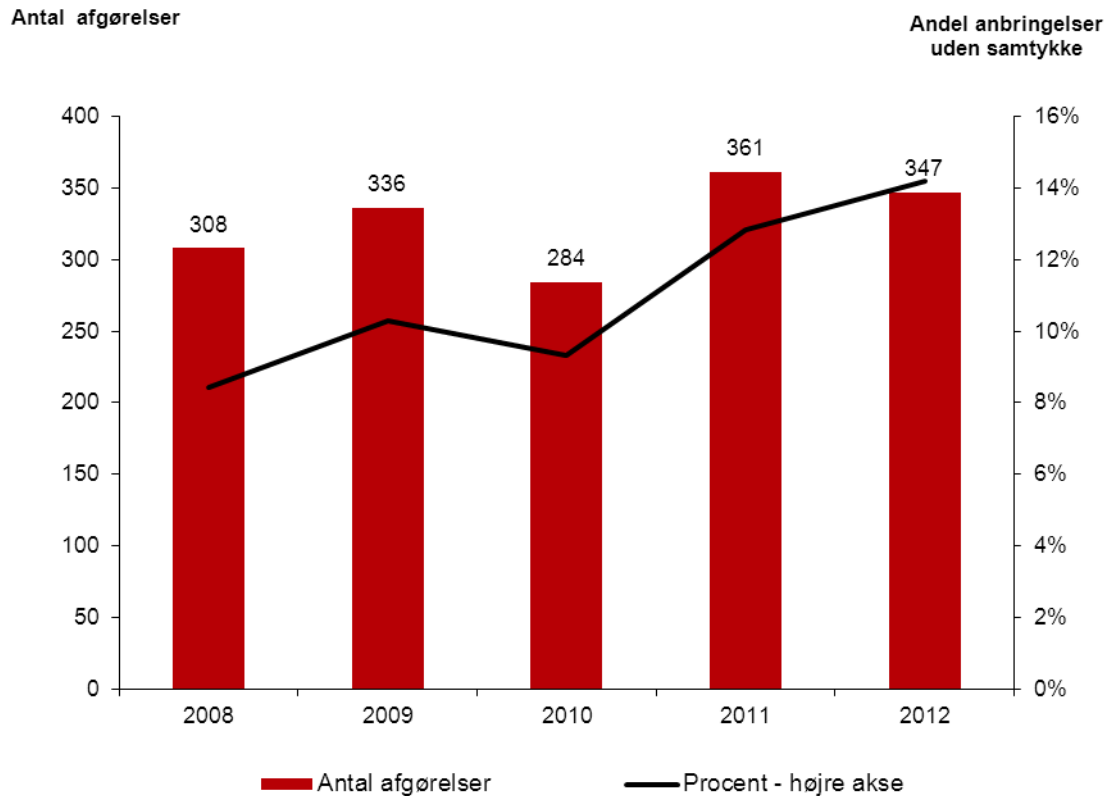
	2008	2009	2010	2011	2012
Med samtykke (§ 52)	3.270	2.858	2.645	2.352	2.023
Uden samtykke (§ 58)	204	202	187	247	255
Formandsafgørelse	104	134	97	114	92
Kommunale afgørelser	3.578	3.194	2.929	2.713	2.370
Ungdomssanktion	70	61	39	22	14
Afsoning	.	1	16	11	7
Varetægtssurrogat	.	.	58	66	52
Uoplyste	4	6	1	.	.
I alt	3.652	3.262	3.043	2.812	2.443

Note: Opgørelserne fra 2008, 2009, 2010 og 2011 er opdaterede tal fra samme opgørelsestidspunkt som 2012-tallene.

Siden 2008 har der været et faldende antal afgørelser om anbringelse. Antallet af afgørelser er over hele perioden faldet med 1.209 afgørelser fra 3.652 i 2008 til 2.443 i 2012. Det svarer til et fald på 33 pct. Fra 2011 til 2012 er antallet af afgørelser faldet med 369 sager, hvilket svarer til et fald på 13 pct.

En større andel bliver anbragt uden samtykke

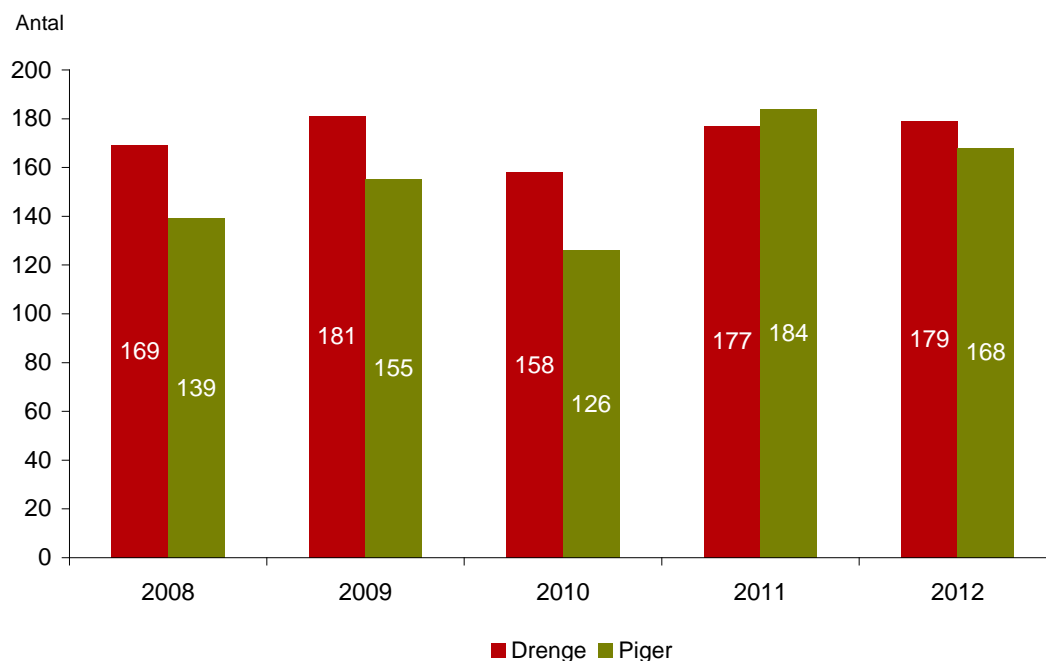
Fra 2011 til 2012 faldt antallet af afgørelser om anbringelse uden samtykke fra 361 til 347 afgørelser, jf. figur 2.1. Andelen af afgørelser om anbringelse uden samtykke steg dog fra i 2011 at udgøre 13 pct. af alle kommunernes afgørelser til i 2012 at udgøre 14 pct. af alle kommunernes afgørelser.

Figur 2.1 Antal afgørelser uden samtykke som pct. af alle afgørelser, 2008-2012

Lille kønsforskel i afgørelser uden samtykke

I perioden 2008-2010 var der en klar overvægt af afgørelser om anbringelse af drenge uden samtykke. I 2011 var der for første gang i perioden 2008-2012 en lille overvægt af afgørelser om anbringelse af piger uden samtykke.

I 2012 var der igen flest afgørelser om anbringelse af drenge uden samtykke. Forskellen var dog relativt lille. Der var således 179 afgørelser vedr. drenge og 168 afgørelser vedr. piger, jf. figur 2.2.

Figur 2.2 Antal afgørelser om anbringelse uden samtykke fordelt på køn, 2008-2012

2.2 Køn, alder og afgørelseshyppighed

66 pct. af de 2.443 afgørelser om anbringelse, som kommunerne traf i 2012, vedrørte børn og unge i alderen 12-17 år. 15 pct. af afgørelserne vedrørte børn i alderen 7-11 år og 19 pct. vedrørte børn i alderen 0-6 år, jf. tabel 2.2.

Tabel 2.2 Afgørelser om anbringelse fordelt efter køn og alder på afgørelsestidspunktet, antal og pct., 2012

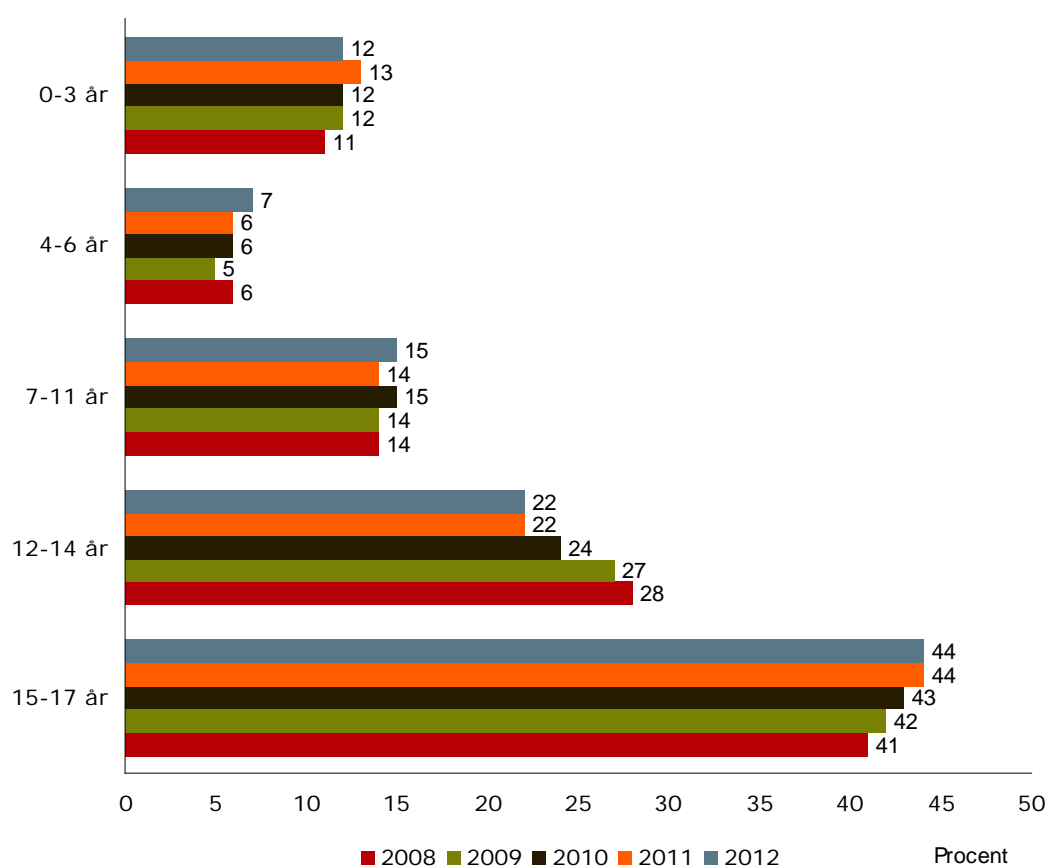
	Drenge		Piger		I alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
0-3 år	158	12	136	12	294	12
4-6 år	87	7	75	6	162	7
7-11 år	220	17	155	13	375	15
12-14 år	273	21	268	23	541	22
15-17 år	545	42	526	45	1.071	44
I alt	1.283	100	1.160	100	2.443	100

Note: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

Der er sket en forskydning i fordelingen af aldersgrupper i perioden 2008-2012, særligt for de 12-14-årige. Andelen af afgørelser for denne gruppe er faldet fra at udgøre 28 pct. af det samlede antal afgørelser i 2008 til i 2012 at udgøre 22 pct., jf. figur 2.3.

I samme periode er andelen af afgørelser for de 15-17-årige steget fra 41 pct. til 44 pct. Andelen af afgørelser har været nogenlunde stabil i de øvrige aldersgrupper.

Figur 2.3 Afgørelser om anbringelse fordelt efter alder, pct., 2008-2012

I perioden 2008-2012 udgjorde afgørelser om anbringelse af 0-årige en forholdsvis stor andel af det samlede antal afgørelser om anbringelse af 0-3-årige, jf. tabel 2.3. I 2012 vedrørte 52 pct. af afgørelserne for de 0-3-årige de 0-årige. I perioden 2008-2011 var det mellem 53 pct. og 55 pct. af afgørelserne.

Tabel 2.3 Afgørelser om anbringelse fordelt efter alder, antal og pct., 2008-2012

	2008		2009		2010		2011		2012	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
0	213	6	212	6	198	7	200	7	154	6
1	67	2	65	2	60	2	57	2	54	2
2	57	2	56	2	63	2	60	2	50	2
3	65	2	52	2	55	2	60	2	36	1
4	51	1	57	2	64	2	48	2	61	2
5	75	2	60	2	62	2	56	2	43	2
6	76	2	59	2	70	2	67	2	58	2
7	90	2	76	2	70	2	65	2	56	2
8	88	2	84	3	91	3	68	2	61	2
9	102	3	89	3	87	3	92	3	65	3
10	100	3	91	3	80	3	79	3	94	4
11	148	4	113	3	118	4	102	4	99	4
12	204	6	175	5	133	4	139	5	114	5
13	337	9	286	9	251	8	224	8	178	7
14	471	13	412	13	334	11	268	10	249	10
15	543	15	462	14	415	14	374	13	301	12
16	552	15	531	16	476	16	448	16	422	17
17	413	11	382	12	416	14	405	14	348	14
I alt	3.652	100	3.262	100	3.043	100	2.812	100	2.443	100

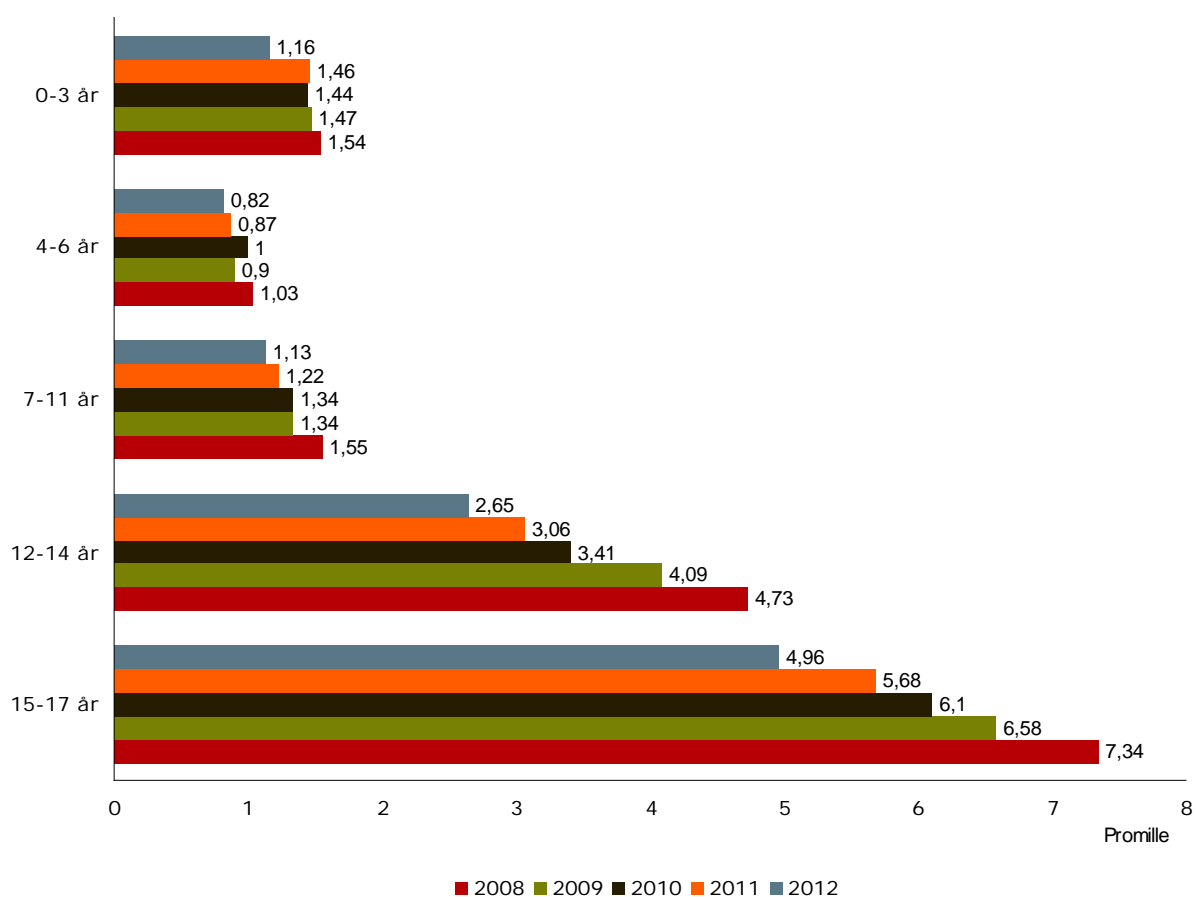
Note: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

Afgørelseshyppighed

Generelt er afgørelseshyppigheden stigende med alderen, jf. figur 2.4. I 2012 blev der truffet afgørelse om at anbringe 1,16 barn pr. 1.000 børn i aldersgruppen 0-3 år og 4,96 børn/unge pr. 1.000 børn/unge i aldersgruppen 15-17 år.

Afgørelseshyppigheden i 2012 var faldende for alle aldersgrupper. Det største fald i forhold til 2011 var blandt de 12-17-årige. Afgørelseshyppigheden faldt med 0,41 barn/ung pr. 1.000 børn/unge i aldersgruppen 12-14 år og med 0,72 barn/ung pr. 1.000 børn/unge i aldersgruppen 15-17 år.

Figur 2.4 Afgørelshyppighed fordelt efter alder på afgørelsestidspunktet, promille, 2008-2012

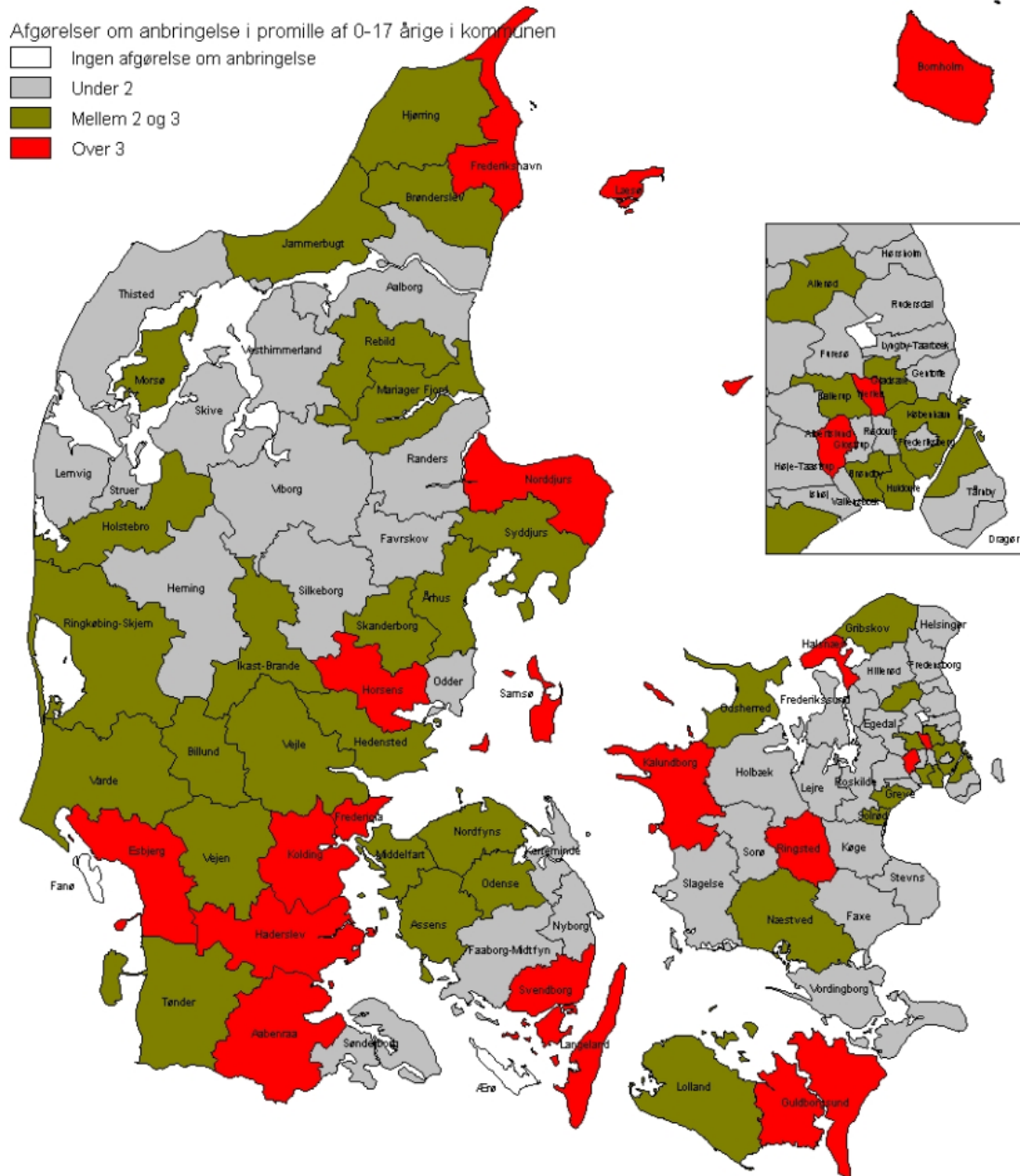
Note: Kommunernes indberetninger til Ankestyrelsen samt befolkningstal pr. 1. januar 2012, Danmarks Statistik.

Afgørelshyppigheden kommunefordelt

Afgørelshyppigheden for de 0-17-årige varierer mellem kommunerne. I 2012 traf 19 kommuner afgørelse om anbringelse for mere end 3 børn/unge pr. 1.000 børn/unge i kommunen, jf. figur 2.5. Det samme tal var i 2011 18 kommuner.

45 kommuner havde en afgørelshyppighed på under 2 børn/unge pr. 1.000 børn/unge i kommunen og 34 kommuner en afgørelshyppighed på mellem 2 og 3 børn/unge pr. 1.000 børn/unge i kommunen.

Figur 2.5 Afgørelseshyppigheden i promille af 0-17-årige i kommunen, 2012

Kilde: Kommunernes indberetninger til Ankestyrelsen samt kommunefordelte befolkningstal pr. 1. januar 2012, Danmarks Statistik.

2.3 Udviklingen i anbringelser 2008-2012

Antallet af afgørelser om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet varierer mellem kvartalerne. Generelt træffes der flest afgørelser i 1. og 2. kvartal, jf. figur 2.6.

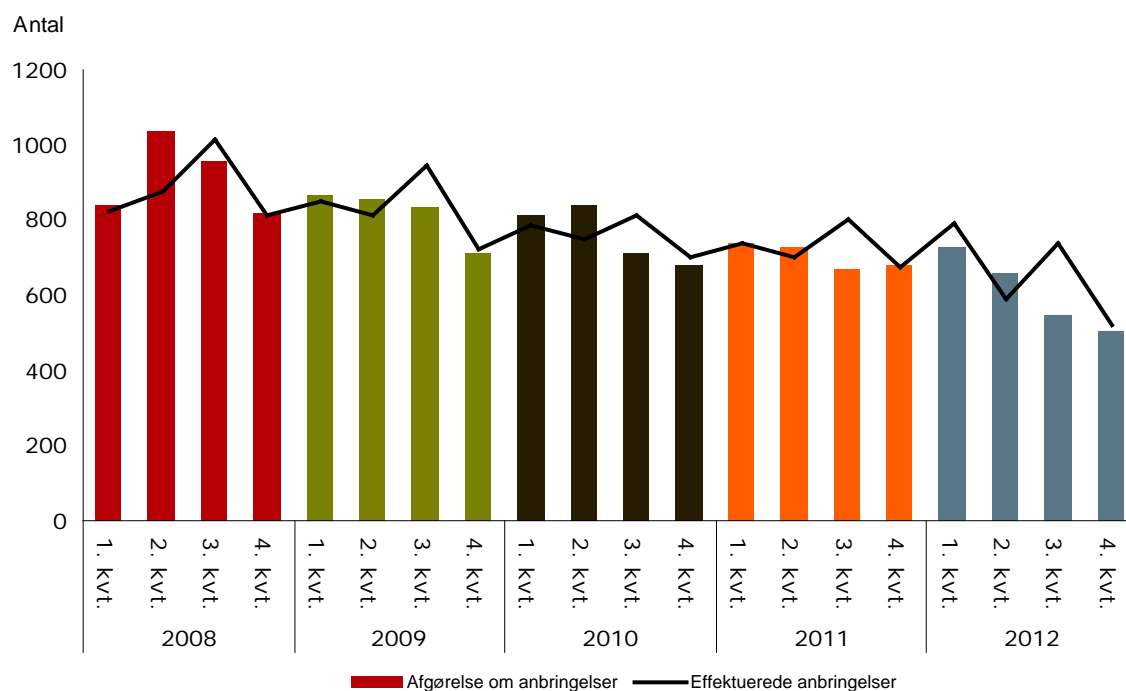
I 2012 traf kommunerne i alt 2.443 afgørelser om anbringelse. I løbet af årets første 6 måneder traf kommunerne 1.391 afgørelser og i løbet af årets sidste 6 måneder traf de 1.052 afgørelser.

Figur 2.6 viser også antallet af effektuerede anbringelser. Denne udvikling er illustreret ved den sorte linje.

Antallet af effektuerede anbringelser er typisk lidt højere i årets 3. kvartal. Det kan skyldes, at skole- og efterskolestart ligger i dette kvartal.

I 2012 effektuerede kommunerne 2.640 anbringelser af børn og unge. Det svarer til et fald på 9 pct. i forhold til 2011.

Figur 2.6 Kvartalsvis udvikling i antal afgørelser om anbringelse og antal effektuerede anbringelser, 2008-2012

Note: Opgørelserne fra 2008, 2009, 2010 og 2011 er opdaterede tal fra samme opgørelsestidspunkt som 2012-tallene.

2.4 Første anbringelsessted

Når kommunerne træffer afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, visiteres barnet eller den unge til et anbringelsessted, som må anses for at være egnet til at imødekomme barnets eller den unges behov.

I 2012 effektuerede kommunerne 2.640 afgørelser om anbringelse, dvs. at barnet eller den unge flyttede til et anbringelsessted, jf. tabel 2.4. En del af de effektuerede anbringelser i 2012 vedrørte afgørelser truffet i 2011.

Tabel 2.4 Første anbringelsessted, effektuerede anbringelser, antal og pct., 2008-2012

	2008		2009		2010		2011		2012	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Plejefamilie i alt	962	27	921	28	975	31	1.052	36	938	36
Netværksfamilie uden for slægten ¹	158	4	118	4	40	1	52	2	48	2
Netværksfamilie inden for slægten ¹	28	1	43	1	161	5	144	5	106	4
Almindelig plejefamilie	776	22	760	23	774	25	759	26	660	25
Kommunal plejefamilie (fra 2011) ²	97	3	124	5
Eget værelse, kollegium, kollegielignende opholdssted	306	9	317	10	369	12	397	14	293	11
Døgninstitution i alt	1.181	34	1.083	33	920	30	835	29	781	30
Kommunalt døgntilbud (2006-09)	320	9	371	11	34	1	26	1	4	0
Akutinstitution (2006-09)	232	7	193	6	2	0	1	0	.	.
Døgninstitution, sikret afdeling	56	2	59	2	76	2	87	3	88	3
Døgninstitution, almindelig afdeling	573	16	460	14	808	26	721	25	689	26
Kost- og/eller efterskole	236	7	233	7	184	6	153	5	141	5
Socialpædagogisk opholdssted	692	20	659	20	544	18	429	15	444	17
Skibsprojekt	32	1	18	1	14	0	5	0	11	0
Uoplyst	119	3	93	3	46	2	39	1	32	1
I alt	3.528	100	3.324	100	3.052	100	2.910	100	2.640	100

Note: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

Note: ¹I 2010 er disse kategorier præciseret, hvilket kan have medført en ændret fordeling sammenlignet med tidligere år.

Note: ²Ankestyrelsen er blevet opmærksom på, at der kan være tale om fejkategoriseringer i kommunernes indberetninger af kommunale plejefamilier i 2011 og 2012. Se bilag 1: Baggrund og metode.

I 2012 blev 36 pct. af børnene og de unge anbragt i en plejefamilie. Det er en væsentlig stigning siden 2008, hvor 27 pct. blev anbragt i plejefamilie. Den mest anvendte form for familiepleje er gennem hele perioden den almindelige plejefamilie.

Der er sket et fald i anvendelsen af døgninstitution i perioden 2008-2012. I 2008 blev 34 pct. anbragt på døgninstitution mod kun 30 pct. i 2012. I 2012 er 26 pct. anbragt på en almindelig afdeling og 3 pct. på en sikret afdeling.

11 pct. blev i 2012 anbragt på eget værelse, på et kollegium eller på et kollegielignende opholdssted. Det er et mindre fald sammenlignet med 2011, hvor 14 pct. blev anbragt disse steder. Sammenlignet med 2008 er det dog en mindre stigning.

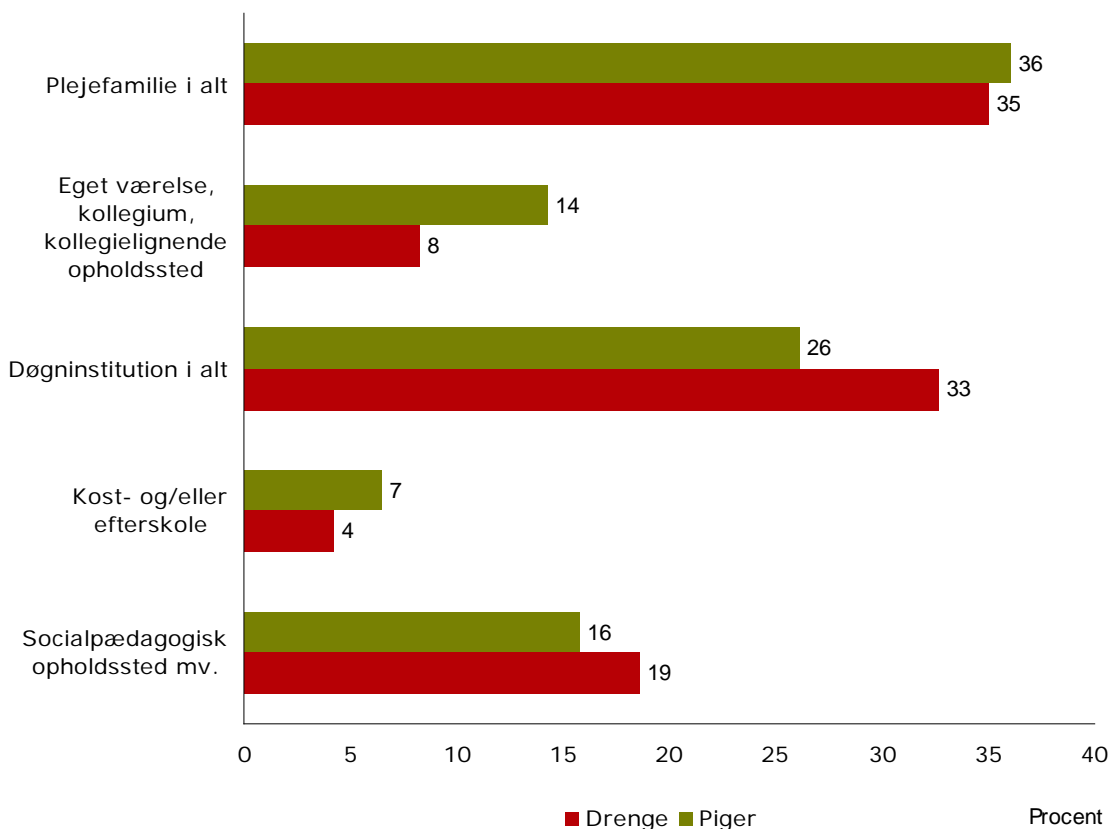
Endelig blev 17 pct. anbragt på et socialpædagogisk opholdssted og 5 pct. på kost og/eller efterskole i 2012.

Effektuerede anbringelser fordelt på køn

I 2012 blev flere drenge end piger anbragt på døgninstitution og på et socialpædagogisk opholdssted, jf. figur 2.7. 33 pct. af drengene og 26 pct. af pigerne blev anbragt på døgninstitution, mens 19 pct. af drengene og 16 pct. af pigerne blev anbragt på et socialpædagogisk opholdssted.

Omvendt blev flere piger end drenge anbragt på eget værelse, kollegium mv. og på kost og/eller efterskole. 14 pct. af pigerne og 8 pct. af drengene blev anbragt på eget værelse, kollegium mv., mens 7 pct. af pigerne og 4 pct. af drengene blev anbragt på kost og/eller efterskole.

Nogenlunde lige mange drenge og piger blev i 2012 anbragt i plejefamilie. Det kønsmæssige anbringelsesmønster i 2012 var det samme som i 2011.

Figur 2.7 Anbragte drenge og piger, procentvis fordelt på første anbringelsessted, 2012

2.5 Anledning til afgørelse om anbringelse

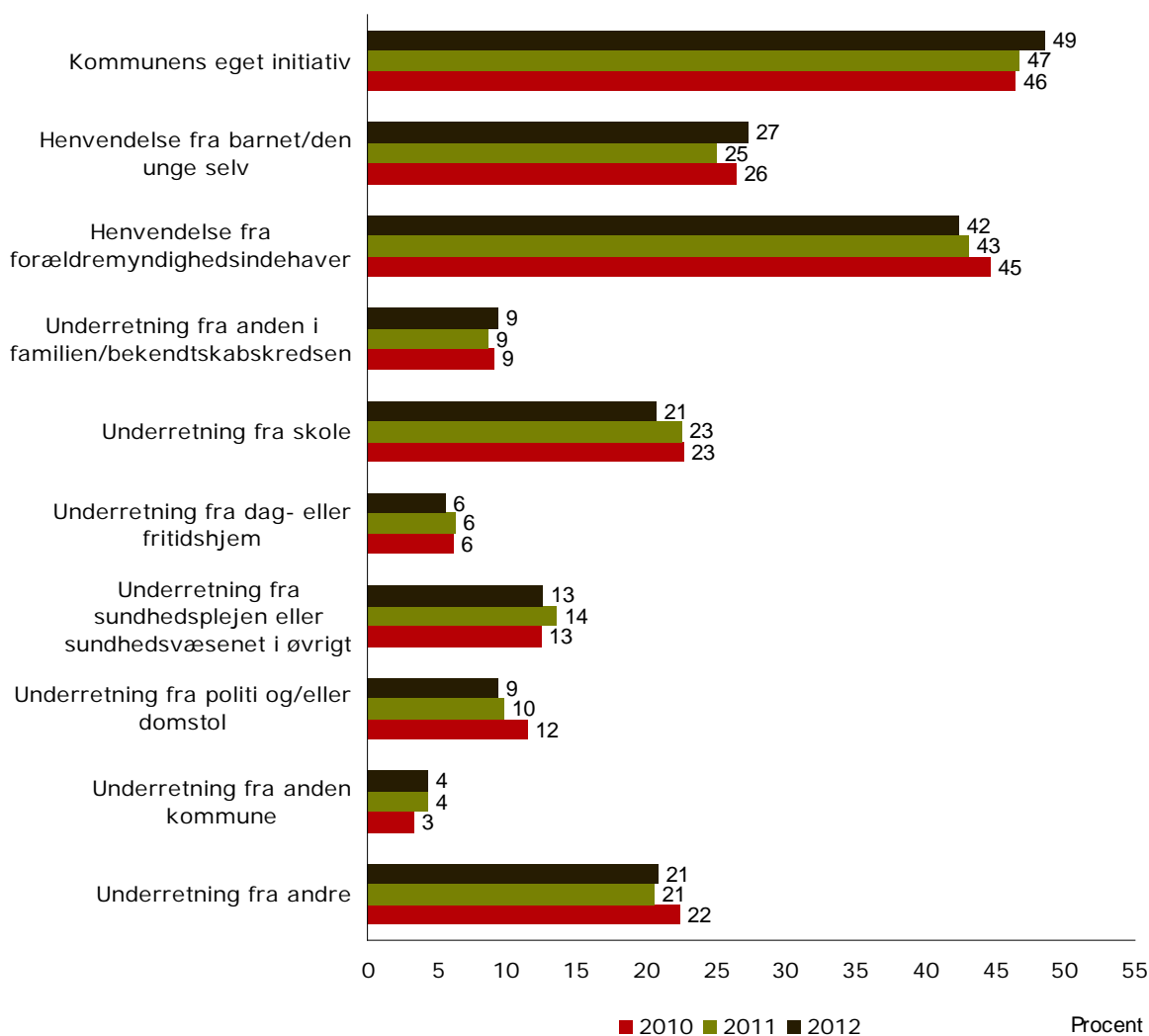
Der kan være en eller flere anledninger til, at kommunerne igangsætter en undersøgelse af et barn eller en ung, som fører til en anbringelse uden for hjemmet.

I 49 pct. af afgørelserne i 2012 blev sagen rejst på kommunens eget initiativ, jf. figur 2.8. I 23 pct. af disse afgørelser var det den eneste anledning, jf. tabel 2.4.

I 42 pct. af afgørelserne blev sagen rejst på baggrund af forældremyndighedsindehavers henvendelse til kommunen, jf. figur 2.8. Det var i 23 pct. af afgørelserne den eneste anledning, jf. tabel 2.4.

Sammenlignes fordelingen af anledninger til, at en anbringelsessag blev rejst, var fordelingen nogenlunde den samme for perioden 2010-2012, jf. figur 2.8. Fx rejste kommunerne sagen på eget initiativ i hhv. 46 pct., 47 pct. og 49 pct. af alle afgørelserne i 2010, 2011 og 2012, og i hhv. 45 pct., 43 pct. og 42 pct. af afgørelserne blev sagen rejst på baggrund af forældremyndighedsindehavers henvendelse.

Figur 2.8 Afgørelser om anbringelse, procentvis fordelt efter anledninger til at anbringelsessagen blev rejst, 2010-2012

Kilde: Procenterne summer ikke til 100, da det har været muligt at angive flere anledninger til, at sagen blev rejst.

I 27 pct. af afgørelserne i 2012 blev sagen rejst på baggrund af henvendelse fra barnet eller den unge selv, jf. figur 2.8. I 18 pct. af afgørelserne var det den eneste anledning, jf. tabel 2.5.

I 21 pct. af afgørelserne blev sagen rejst på baggrund af underretning fra andre og i yderligere 21 pct. af afgørelserne på baggrund af underretning fra skolen, jf. figur 2.8. I hhv. 31 pct. og 7 pct. af disse afgørelser var det den eneste anledning, jf. tabel 2.5.

I 13 pct. af afgørelserne blev sagen rejst på baggrund af underretning fra sundhedsplejen eller andre dele af sundhedsvæsenet, jf. figur 2.8. I 16 pct. af afgørelserne var det den eneste anledning, jf. tabel 2.5.

I 9 pct. af afgørelserne blev sagen rejst på baggrund af underretning fra politi og/eller domstol og i yderligere 9 pct. af afgørelserne på baggrund af underretning fra andre i familien eller bekendtskabskredsen, jf. figur 2.8. I hhv. 33 pct. og 14 pct. af disse afgørelser var det den eneste anledning, jf. tabel 2.5.

I 6 pct. af afgørelserne blev sagen rejst på baggrund af underretning fra dag- eller fritidshjem og i 4 pct. af afgørelserne på baggrund af underretning fra en anden kommune, jf. figur 2.8. Det var i hhv. 6 pct. og 22 pct. af afgørelserne den eneste anledning, jf. tabel 2.5.

Tabel 2.5 Afgørelser om anbringelse, fordelt efter anledning til sagerne, 2012

	Med oplyst anledning til sag	Heraf med kun én anledning	Heraf med kun én anledning
	Antal	Antal	Pct.
Kommunens eget initiativ	1.192	279	23
Henvendelse fra barnet/den unge selv	669	118	18
Henvendelse fra forældremyndighedsindehaver	1.038	234	23
Underretning fra anden i familien/bekendtskabskredsen	231	33	14
Underretning fra skole	508	37	7
Underretning fra dag- eller fritidshjem	138	8	6
Underretning fra sundhedsplejen eller sundhedsvæsenet i øvrigt	308	48	16
Underretning fra politi og/eller domstol	231	75	33
Underretning fra anden kommune	107	24	22
Underretning fra andre	511	157	31
I alt	2.451	1.013	41

Note: Procenterne summer ikke til 100, da det har været muligt at angive flere anledninger til, at sagen blev rejst.

2.6 Årsager til anbringelse

Kommunerne indberetter de udslagsgivende årsager hos forældrene og/eller hos barnet eller den unge til, at der er blevet truffet afgørelse om anbringelse. Det er muligt at indberette mere end én årsag.

2.6.1 Årsager hos forældrene eller i hjemmet

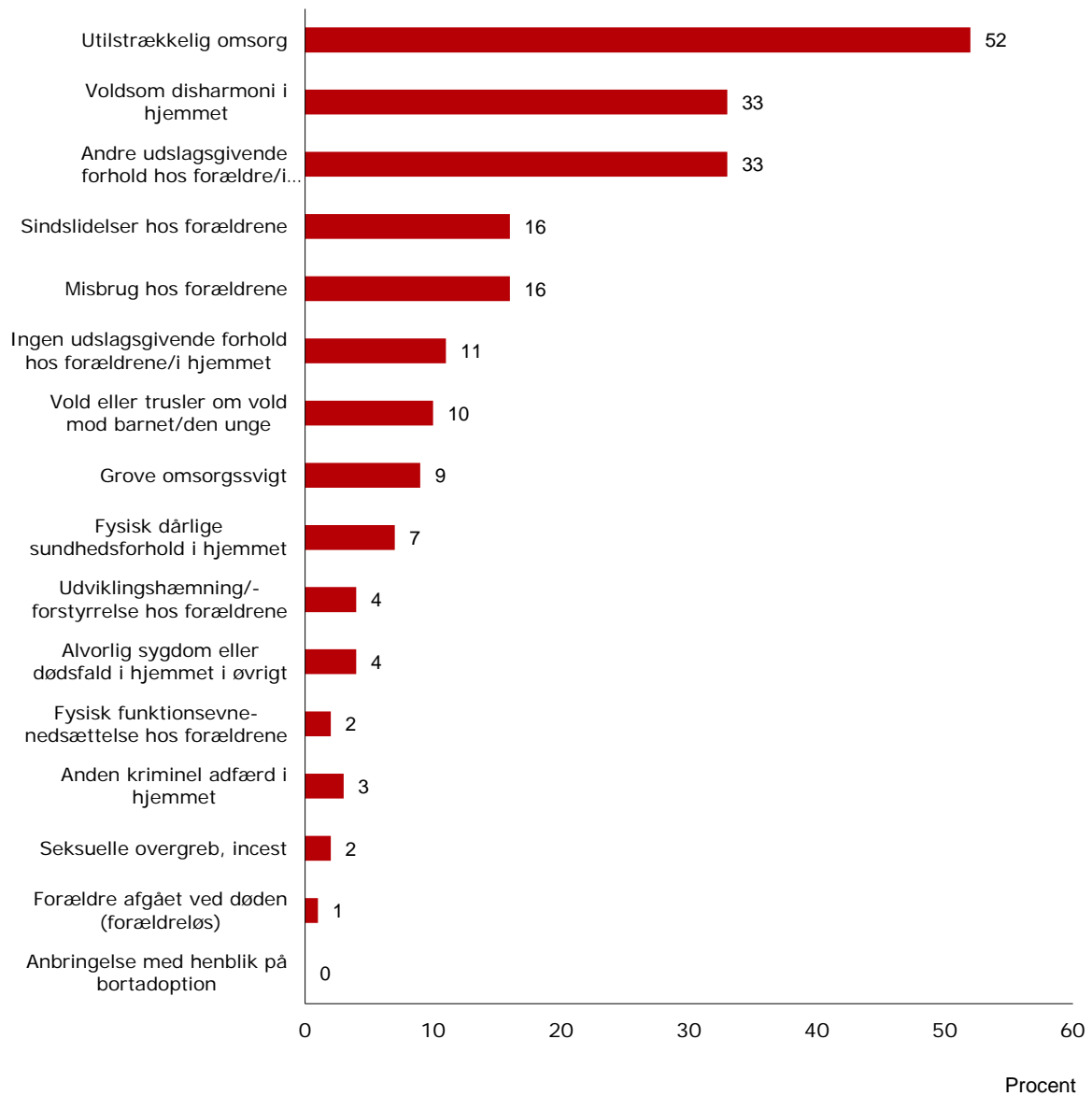
Den hyppigste årsag hos forældrene eller i hjemmet til, at der blev truffet afgørelse om anbringelse af barnet eller den unge, var i 2012 utilstrækkelig omsorg, jf. figur 2.9. Det var den udslagsgivende årsag i 52 pct. af afgørelserne.

I 2012 var voldsom disharmoni i hjemmet udslagsgivende årsag i 33 pct. af afgørelserne og i yderligere 33 pct. af afgørelserne var det andre udslagsgivende forhold hos forældrene eller i hjemmet.

I 16 pct. af afgørelserne var sindslidelser hos forældrene udslagsgivende årsag, og i yderligere 16 pct. af afgørelserne var misbrug hos forældrene udslagsgivende årsag. I 10 pct. af afgørelserne var det vold eller trusler om vold mod barnet eller den unge, der var udslagsgivende årsag.

I 11 pct. af afgørelserne var der ingen udslagsgivende forhold hos forældrene eller i hjemmet. Det betyder, at afgørelsen alene bygger på årsager hos barnet eller den unge.

Figur 2.9 Udslagsgivende årsager hos forældre eller i hjemmet til afgørelse om anbringelse, 2012

Kilde: Procenterne summer ikke til 100, da det har været muligt at angive flere udslagsgivende årsager.

2.6.2 Årsager hos børn/unge

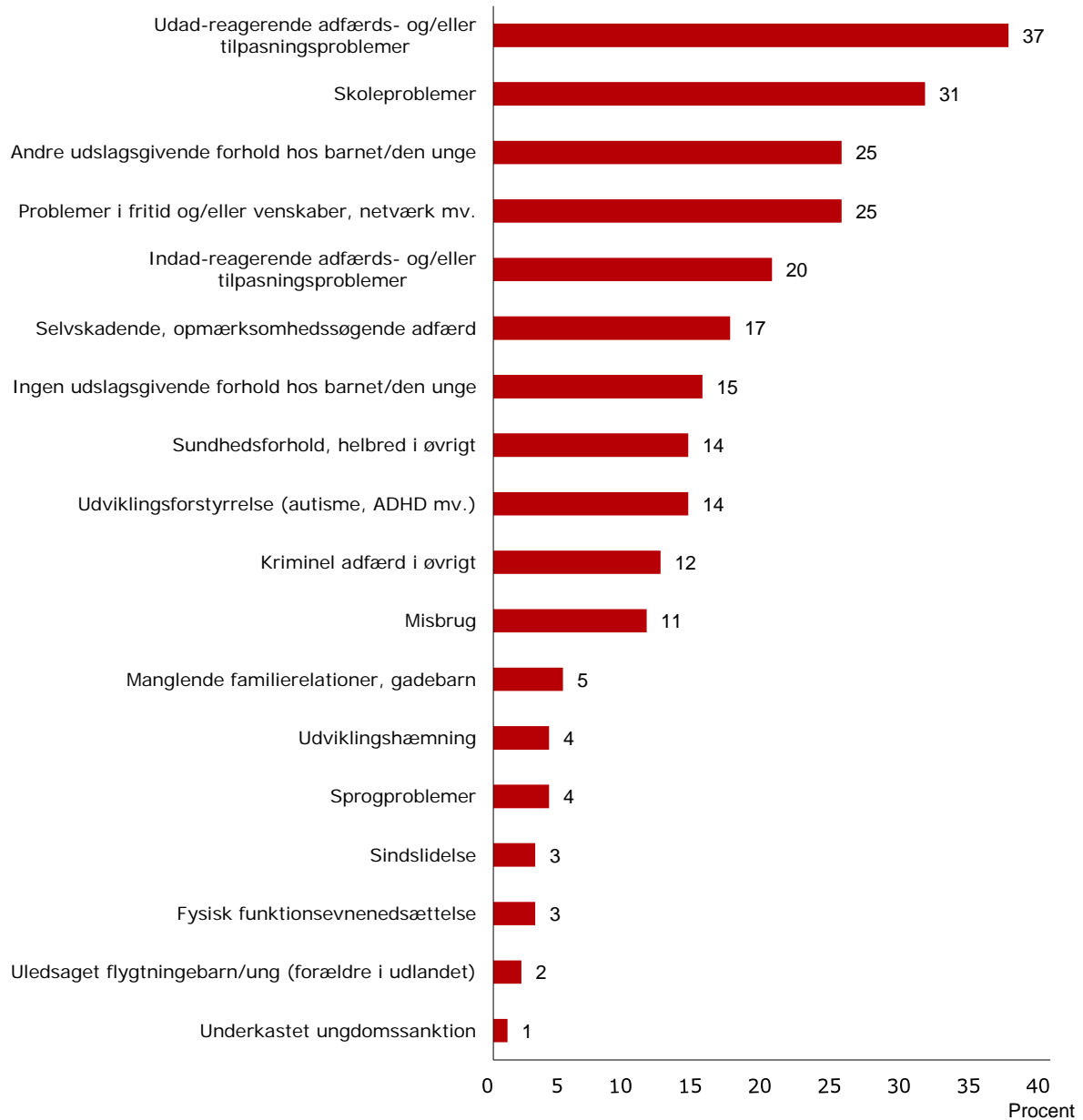
Den hyppigste årsag hos barnet eller den unge til, at der blev truffet afgørelse om anbringelse, var i 2012 udad-reagerende adfærds- og/eller tilpasningsproblemer, jf. figur 2.10. Det var den udslagsgivende årsag i 37 pct. af afgørelserne.

I 2012 var skoleproblemer udslagsgivende årsag i 31 pct. af afgørelserne. I 25 pct. af afgørelserne var det andre udslagsgivende forhold, og i yderligere 25 pct. af afgørelserne var det problemer i fritid og/eller venskaber, netværk mv.

I 20 pct. af afgørelserne var indad-reagerende adfærds- og/eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge udslagsgivende årsag, og i 17 pct. af afgørelserne var selvskadende, opmærksomhedssøgende adfærd udslagsgivende årsag.

I 15 pct. af afgørelserne var der ingen udslagsgivende forhold hos barnet eller den unge. Det betyder, at afgørelsen alene bygger på årsager hos forældrene eller i hjemmet.

Figur 2.10 Udslagsgivende årsager hos barnet eller den unge til afgørelse om anbringelse, 2012

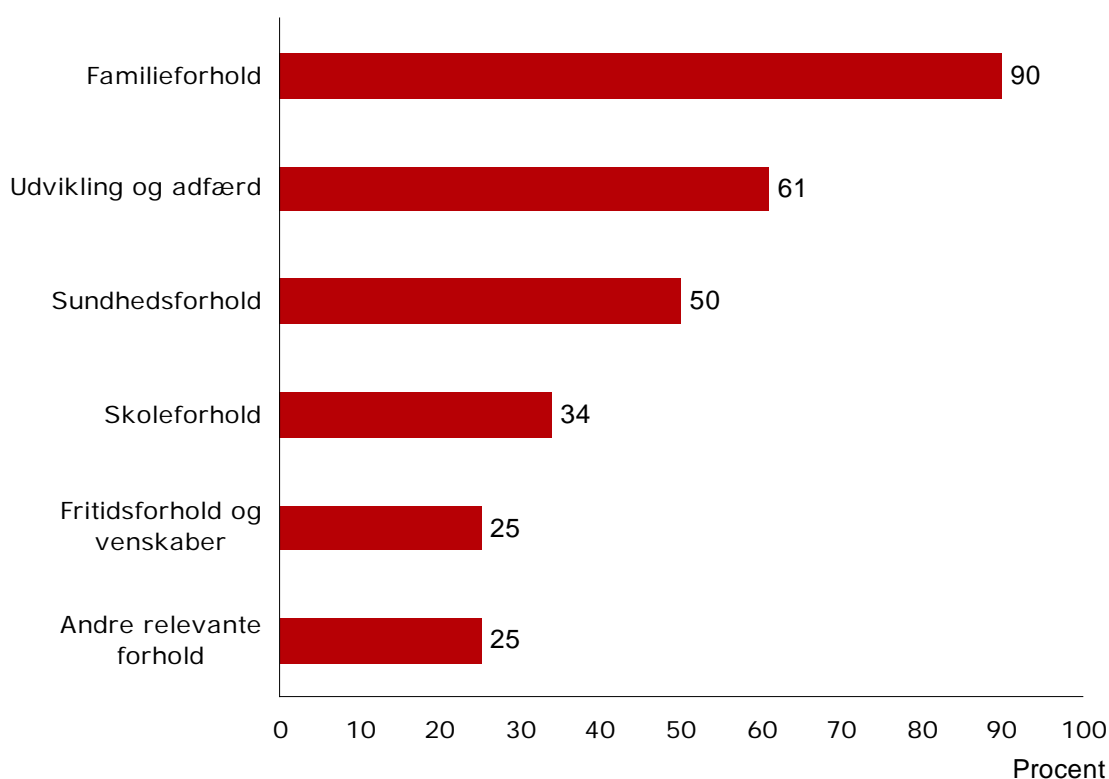

Kilde: Procenterne summer ikke til 100, da det har været muligt at angive flere udslagsgivende årsager.

2.6.3 Årsager hos børn/unge kombineret med forældrene

I en børnefaglig undersøgelse (en § 50 undersøgelse) indgår 6 temaer. Disse temaer kan benyttes til at kategorisere de udslagsgivende årsager hos barnet eller den unge kombineret med de udslagsgivende årsager hos forældrene, jf. figur 2.11.

Figur 2.11 Udslagsgivende årsager hos både forældre og barnet/den unge til afgørelse om anbringelse fordelt efter de seks temaer i den børnefaglige undersøgelse, 2012

Note: Figuren er baseret på figur 2.9 og 2.10, se bilag 1 "Baggrund og metode".

Note: Procenterne summer ikke til 100, da det har været muligt at angive flere udslagsgivende årsager.

I 2012 indgik familieforhold i 90 pct. af sagerne som udslagsgivende årsag. I 61 pct. af sagerne indgik udvikling og adfærd og i 50 pct. af sagerne indgik sundhedsforhold. Skoleforhold og fritidsforhold/venskaber indgik i henholdsvis 34 pct. og 25 pct. af sagerne. Det er nogenlunde samme fordeling som i 2011.

2.7 Sammenbrud i anbringelser

Faldet i både antal og andel sammenbrud i anbringelser fortsætter i 2012, jf. tabel 2.6.

Tabel 2.6 Sammenbrud i anbringelser, antal og pct., 2008-2012

	2010	2011	2012
Antal sammenbrud i anbringelser	776	725	591
Sammenbrud som andel af det samlede antal anbringelser	6	6	5

I 2012 brød 591 anbringelser sammen. Det svarer til sammenbrud i 5 pct. af det samlede antal anbringelser. I 2011 brød 725 anbringelser sammen og i 2010 brød 776 anbringelser sammen. Det svarer til 6 pct. af alle anbringelser i både 2010 og 2011.

3 Anbragte børn og unge i 2012

På baggrund af kommunernes indberetninger til Ankestyrelsen er det muligt at følge udviklingen i det samlede antal børn og unge, som er anbragt uden for hjemmet. Det er også muligt at følge hvilke og hvor mange afgørelser og andre sagshændelser kommunerne træffer og indberetter i anbringelsesperioden.

Afsnit 3.1 indeholder en opgørelse over antallet af anbragte børn og unge ultimo året for perioden 2008-2012.

Afsnit 3.2 beskriver de afgørelser og andre sagshændelser i anbringelsesperioden, som kommunerne har indberettet.

3.1 Anbragte børn og unge ved udgangen af 2012¹

Ved udgangen af 2012 var 12.025 børn og unge anbragt uden for hjemmet. Antallet af anbragte børn og unge har således været faldende siden 2008, jf. tabel 3.1.

Tabel 3.1 Anbragte børn og unge pr. 31. december, antal og pct., 2008-2012

	2008		2009		2010		2011		2012	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
0-3 år	745	6	800	6	847	7	890	7	830	7
4-6 år	873	7	920	7	972	8	971	8	1.034	9
7-11 år	2.775	22	2.648	21	2.615	21	2.614	21	2.597	22
12-14 år	3.180	25	3.127	24	2.937	23	2.742	22	2.648	22
15-17 år	5.273	41	5.396	42	5.307	42	5.159	42	4.913	41
Uoplyst	1	0	2	0	3	0	3	0	3	0
Anbragte i alt 0-17 år	12.847	100	12.893	100	12.681	100	12.379	100	12.025	100

Note: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

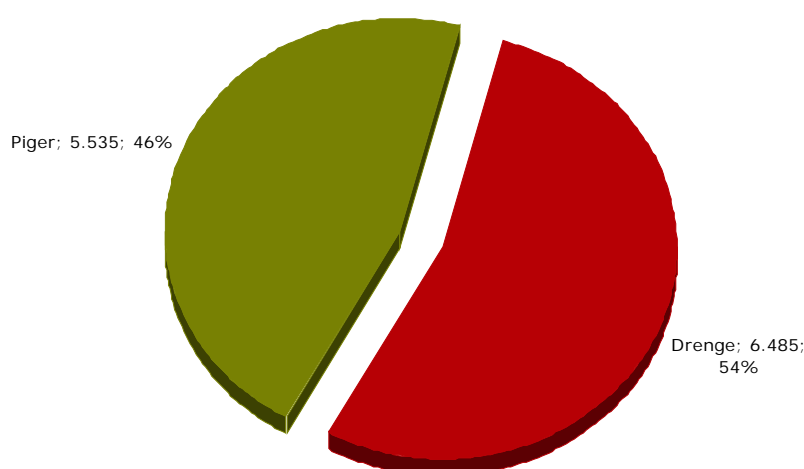
Faldet i det samlede antal anbragte skyldes især et fald i antallet af anbragte 7-17-årige. I 2008 var der 11.228 anbragte i denne aldersgruppe. I 2012 var der 10.158. Der har således været et fald på 1.070 unge 7-17-årige i denne periode.

¹ Kommunerne indberetter ikke antallet af anbragte børn og unge ultimo året. Antallet er opgjort ud fra de indberettede oplysninger om tilgang og afgang i løbet af året.

I samme periode har der været en stigning på 246 anbragte 0-6-årige. Denne stigning kan dog ikke opveje faldet i anbragte 7-17-årige.

54 pct. af de børn og unge, der var anbragt ved udgangen af 2012, var drenge. Det svarer til 6.485. 46 pct. af de anbragte var piger, hvilket svarer til 5.535, jf. figur 3.1.

Figur 3.1 Anbragte børn og unge fordelt på køn, ultimo 2012

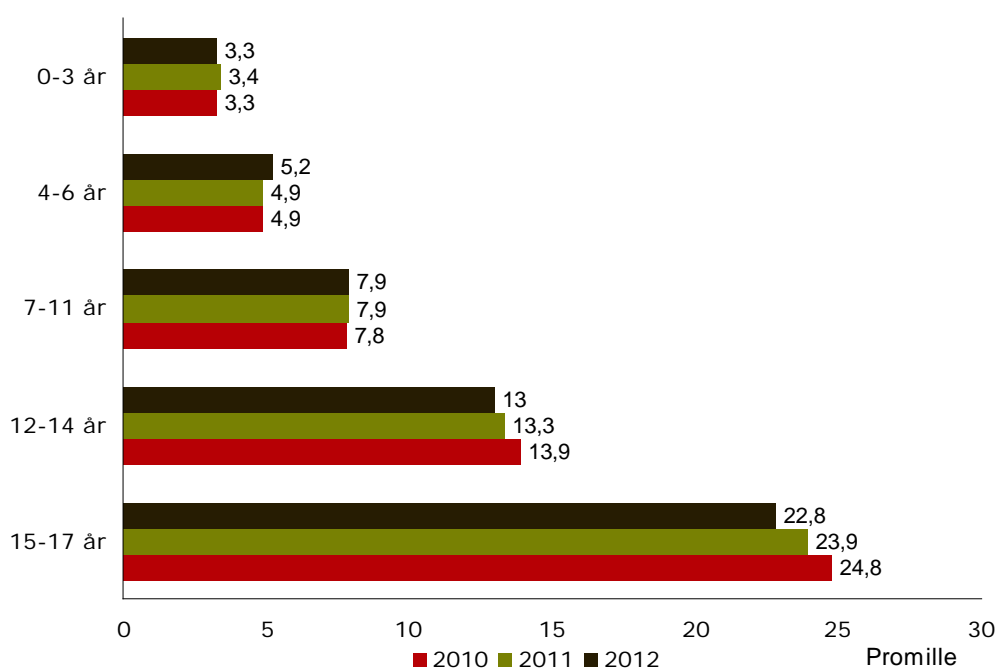

I 2012 var anbragte drenge dermed fortsat overrepræsenterede i forhold til befolknings-sammensætningen i aldersgruppen 0-17-årige, hvor 54 pct. var drenge og 46 pct. piger.

3.1.1 Anbringelseshyppighed

Anbringelseshyppigheden, målt ved antallet af børn/unge anbragt uden for hjemmet pr. 1.000 børn/unge i aldersgruppe, var i perioden 2008-2012 stigende med børnenes alder, jf. figur 3.2.

Figur 3.2 Anbragte børn og unge i promille af befolkningen fordelt på aldersgrupper ultimo året, 2010-2012

Note: Anvendte befolkningstal er opgjort af Danmarks Statistik pr. 1. januar året.

I perioden 2010-2012 var anbringelseshyppigheden blandt de 0-11-årige nogenlunde stabil. Ved udgangen af 2012 var der anbragt 3,3 børn pr. 1.000 børn i aldersgruppen 0-3 år, 5,2 børn pr. 1.000 børn i aldersgruppen 4-6 år og 7,9 børn pr. 1.000 børn i aldersgruppen 7-11 år.

For de 12-17-årige har anbringelseshyppigheden været faldende siden 2010. Blandt de 15-17-årige faldt anbringelseshyppigheden fra 24,8 unge pr. 1.000 unge i 2010 til 22,8 unge pr. 1.000 unge i 2012. Blandt de 12-14-årige faldt anbringelseshyppigheden fra 13,9 unge pr. 1.000 unge i 2010 til 13,0 unge pr. 1.000 unge i 2012.

3.1.2 Anbragte fordelt på handlekommuner

Det varierer mellem kommunerne, hvor mange anbragte 0-17-årige de har. 14 kommuner havde i 2012 15 eller flere anbragte børn/unge pr. 1.000 børn/unge i kommunen, jf. figur 3.3. Det samme tal var i 2011 11 kommuner.

40 kommuner har en anbringelseshyppighed på mellem 10 og 14 børn/unge pr. 1.000 børn/unge i kommunen og 44 kommuner har en anbringelseshyppighed på mellem 3 og 9 børn/unge pr. 1.000 børn/unge i kommunen.

3.1.3 Anbringelsessted

Siden 2008 har der været en stigning i både antallet og andelen af børn og unge, der anbringes i plejefamilie, jf. tabel 3.2. Ved udgangen af 2008 var 6.192 børn og unge anbragt i plejefamilie, hvilket svarer til, at 48 pct. af alle anbragte 0-17-årige var i plejefamilie. Andelen af plejefamilieanbragte var ved udgangen af 2012 steget til 57 pct. og antallet til 6.795. Langt størstedelen blev anbragt i en almindelig plejefamilie.

Ved udgangen af 2012 var færre anbragt på døgninstitution, kost og/eller efterskole og socialpædagogisk opholdssted sammenlignet med tidligere. 5.925 børn og unge var ved udgangen af 2008 anbragt i et af disse tilbud. Det faldt til 4.703 børn og unge i 2012. Det svarer til et fald fra 46 pct. til 39 pct.

Tabel 3.2 Anbragte børn og unge fordelt på anbringelsessted, ultimo 2008-2012

	2008		2009		2010		2011		2012	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Plejek familier i alt	6.192	48	6.331	50	6.434	51	6.706	55	6.795	57
Netværksfamilie uden for slægten	425	3	473	4	409	3	385	3	366	3
Netværksfamilie inden for slægten	218	2	217	2	331	3	435	4	470	4
Almindelig plejefamilie	5.548	43	5.640	44	5.693	45	5.775	47	5.737	48
Kommunal plejefamilie (fra 2011) ¹	1	0	1	0	1	0	111	1	222	2
Eget værelse, kollegium, kollegielign. opholdssted	433	3	444	3	515	4	514	4	400	3
Døgninstitutioner i alt	3.073	23	3.031	23	2.882	23	2.701	21	2.566	22
Døgninstitution, sikret afdeling	52	0	53	0	66	1	58	0	62	1
Døgninstitution, almindelig afdeling	2.018	16	1.909	15	2.132	17	2.117	17	2.137	18
Kommunalt døgntilbud (2006-09)	691	5	774	6	505	4	389	3	269	2
Akutinstitution (2006-09)	312	2	295	2	179	1	137	1	98	1
Kost- og/eller efterskole	571	4	534	4	465	4	400	3	358	3
Socialpædagogisk opholdssted	2.281	18	2.277	18	2.132	17	1.902	15	1.779	15
Skibsprojekt	40	0	36	0	34	0	16	0	12	0
Uoplyst	257	2	240	2	219	2	140	1	115	1
I alt	12.847	100	12.893	100	12.681	100	12.379	100	12.025	100

Note: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

Note: ¹Ankestyrelsen er blevet opmærksom på, at der kan være tale om fejlkategoriseringer i kommunernes indberetninger af kommunale plejefamilier i 2011 og 2012. Se bilag 1: Baggrund og metode.

Note: Det relativt store antal uoplyste skyldes, at Ankestyrelsen på opgørelsestidspunktet ikke havde modtaget fyldestgørende indberetninger fra kommunerne om, hvilket anbringelsessted børnene/de unge var blevet anbragt i.

3.1.4 Anbragte med og uden samtykke

81 pct. af de anbragte børn og unge var ved udgangen af 2012 anbragt med samtykke, dvs. der var tale om en frivillig anbringelse efter servicelovens § 52, jf. tabel 3.3.

Siden 2008 er færre børn og unge blevet anbragt med samtykke. Ved udgangen af 2008 tegnede de frivillige anbringelser sig for 84 pct. eller 10.851, mens de ved udgangen af 2012 tegnede sig for 81 pct. eller 9.710.

Tabel 3.3 Anbragte børn og unge fordelt efter samtykkestatus, ultimo 2008-2012

	2008		2009		2010		2011		2012	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Med samtykke (§ 52)	10.851	84	10.693	83	10.412	82	10.127	82	9.710	81
Uden samtykke (§ 58)	1.600	12	1.757	14	1.762	14	1.710	14	1.789	15
Ungdomssanktion (dom)	65	1	69	1	52	0	30	0	19	0
Afsoning (dom)	7	0	3	0	4	0
Varetægtssurrogat	33	0	29	0	24	0
Uoplyst	331	3	374	3	415	3	480	4	479	4
I alt	12.847	100	12.893	100	12.681	100	12.379	100	12.025	100

Note: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

Note: Det relativt store antal uoplyste skyldes, at Ankestyrelsen på opgørelsestidspunktet ikke havde modtaget fyldestgørende indberetninger fra kommunerne om samtykkestatus.

Note: Fra 2010 indeholder Ankestyrelsens anbringelsesregister oplysninger om afsoning og varetægtssurrogat. Se mere i bilag 1 "Baggrund og metode".

Omvendt er der siden 2008 sket en stigning i både antal og andel anbringelser uden samtykke, dvs. tvangsmæssige anbringelser efter servicelovens § 58. Ved udgangen af 2008 var 1.600 børn og unge eller 12 pct. anbragt uden samtykke. Det var steget til 1.789 børn og unge eller 15 pct. ved udgangen af 2012.

3.2 Opfølgning og andre sagshændelser under anbringelsen

Mens børnene og de unge er anbragt uden for hjemmet, træffer kommunerne løbende en række afgørelser om anbringelsesforløbet. Kommunerne træffer fx afgørelse om generel opfølgning af indsats og handleplan, om flytning til andet anbringelsessted og om hjemgivelse. Kommunerne indberetter disse og andre afgørelser til Ankestyrelsen.

Kommunerne har i alt indberettet 14.540 afgørelser og andre sagshændelser vedrørende de anbragte 0-17-årige børn og unge, som fandt sted i 2012, jf. tabel 3.4.

Fra 2011 til 2012 har der været et fald i antal opfølgninger og andre sagshændelser fra 14.913 til 14.540, dvs. et fald på i alt 373 opfølgninger og andre sagshændelser.

Sammenlignet med perioden 2008-2010 har der i 2012 været en stigning i antal opfølgninger og andre sagshændelser. Det er især en stigning i antallet af generelle opfølgninger af indsats og handleplan, der ligger bag denne udvikling. I 2012 indberettede kommunerne 10.070 generelle opfølgninger sammenlignet med 6.338 i 2008. Det svarer til en stigning på 59 pct.

Tabel 3.4 Opfølgninger og andre sagshændelser under anbringelsen, 2008-2012

	2008		2009		2010		2011		2012	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Iværksættelse af flytning, ændring af anbringelsessted	1.478	13	1.138	10	1.102	9	971	7	867	6
Uden samtykke ændret til anbringelse med samtykke	99	1	97	1	128	1	106	1	101	1
Generel opfølgning af indsats og handleplan	6.338	54	6.524	57	7.749	60	9.994	67	10.070	69
Forelagt børn og unge-udvalget i anbringelsesperioden	394	3	374	3	384	3	408	3	368	3
Hjemgivelse og andet ophør af anbringelse ¹	3.353	28	3.233	28	3.383	26	3.340	22	3.047	21
Sagsophør, overdraget til anden handlekommune	84	1	96	1	87	1	73	0	58	0
Anbringelser overdraget fra anden handlekommune	40	0	70	1	41	0	21	0	29	0
I alt	11.786	100	11.532	100	12.874	100	14.913	100	14.540	100

Note: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

Note: ¹Anbringelse efter Servicelovens kapitel 12 ophører ved det fyldte 18. år. I denne publikation registreres anbringelsens ophør uanset om døgnophold i et anbringelsessted videreføres som tilbud til 18-22-årige i efterværn. Antallet af ophør er derfor markant højere i denne udgivelse sammenlignet udgivelser fra 2009 og tidligere.

Note: Forskellen mellem sager overdraget til anden handlekommune, og sager overdraget fra anden kommune, skyldes blandt andet indberettede sagsophør inden det 18. år, hvor overdragelsen først er indberettet af modtagerkommunen, efter den unge er fyldt 18. år.

Antallet af flytninger og ændringer af anbringelsessted er fortsat faldende. I 2012 indberettede kommunerne 867 flytninger og ændringer af anbringelsessted, hvor de i 2008 indberettede 1.478. Det svarer til et fald på 41 pct.

Antallet af hjemgivelser og andet ophør af anbringelsen er også faldet i perioden 2008-2012. I 2008 indberettede kommunerne 3.353 hjemgivelser og andet ophør mod 3.047 i 2012. Det svarer til et fald på 9 pct.

I nogle tilfælde meddeler forældremyndighedsindehaverne og de unge over 15 år efterfølgende samtykke til en anbringelse, der oprindeligt blev gennemført som en tvangsmæssig foranstaltning. Dette indberettes som en sagshændelse. Kommunerne har i 2012 indberettet 101 tilfælde.

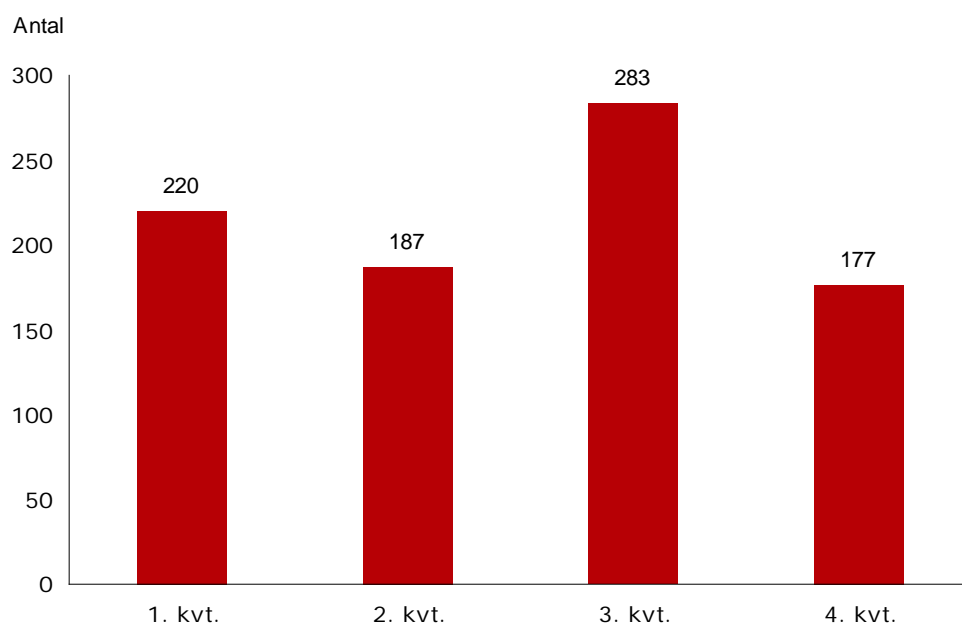
Ændring af en frivillig anbringelse til en tvangsmæssig anbringelse kan også forekomme. Det kræver dog en forelæggelse for børn og unge-udvalget, jf. afsnit 3.2.2.

3.2.1 Flytning til andet anbringelsessted

Kommunerne indberettede i 2012 867 flytninger og ændringer af anbringelsessted, jf. tabel 3.4. Figur 3.4 viser den kvartalsvise fordeling af disse flytninger i 2012.

3. kvartal er kendetegnet ved relativt flere skift end de andre kvartaler. Dette mønster var også at se de foregående år og hænger ofte sammen med skoleskift.

Figur 3.4 Ændringer i anbringelsessted fordelt på kvartaler, 2012

Flytning mellem anbringelsessteder

Figur 3.5 viser flytninger mellem anbringelsessteder i 2012. I 66 ud af de i alt 867 flytninger indberettet i 2012 er der ikke indberettet hvorfra eller hvortil barnet eller den unge er flyttet. Figur 3.5 baserer sig på de resterende 801 flytninger.

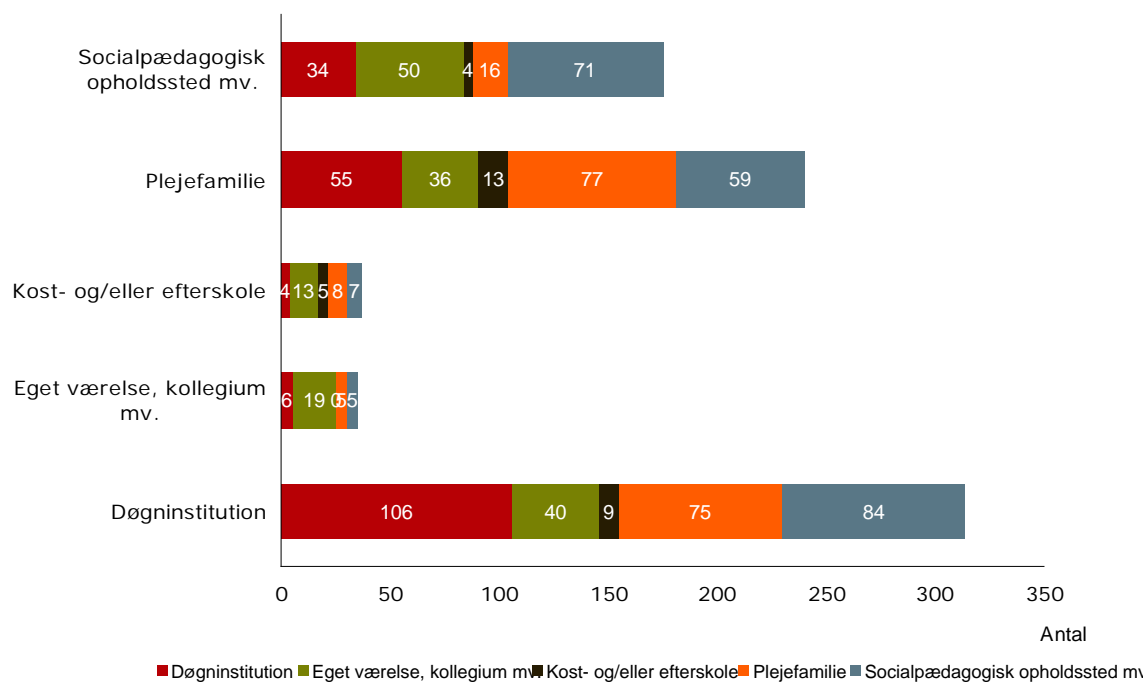
314 af alle flytningerne i 2012 var flytninger fra en døgninstitution. Det svarer til 39 pct. af alle flytningerne i 2012. Det svarer også til 12 pct. af de 2.566 børn og unge, der ved udgangen af 2012 boede på en døgninstitution, jf. tabel 3.2.

Af de 314 børn og unge, der flyttede fra en døgninstitution, flyttede 106 eller 34 pct. til en anden døgninstitution. 27 pct. flyttede til et socialpædagogisk opholdssted og 24 pct. i plejefamilie.

240 eller 30 pct. af alle flytninger var flytninger fra en plejefamilie. Det svarer til 4 pct. af de 6.795 børn og unge, der ved udgangen af 2012 boede i en plejefamilie, jf. tabel 3.2. Af de 240 børn og unge flyttede 77 til en anden plejefamilie. Det svarer til 32 pct. 25 pct. flyttede til et socialpædagogisk opholdssted og 23 pct. på døgninstitution.

175 eller 22 pct. af alle flytninger var fra et socialpædagogisk opholdssted. Det svarer til 10 pct. af de 1.779 børn og unge, der ved udgangen af 2012 boede på et socialpædagogisk opholdssted, jf. tabel 3.2. 41 pct. af de børn og unge, der boede op på et socialpædagogisk opholdssted, flyttede til et andet socialpædagogisk opholdssted, mens 29 pct. flyttede på eget værelse, kollegium mv. og 19 pct. på døgninstitution.

Flytninger blandt børn og unge anbragt på døgninstitution og socialpædagogiske opholdssteder fandt i 2012 sted 2-3 gange oftere end blandt børn anbragt i plejefamilie.

Figur 3.5 Flytninger fra et anbringelsessted til et andet, 2012

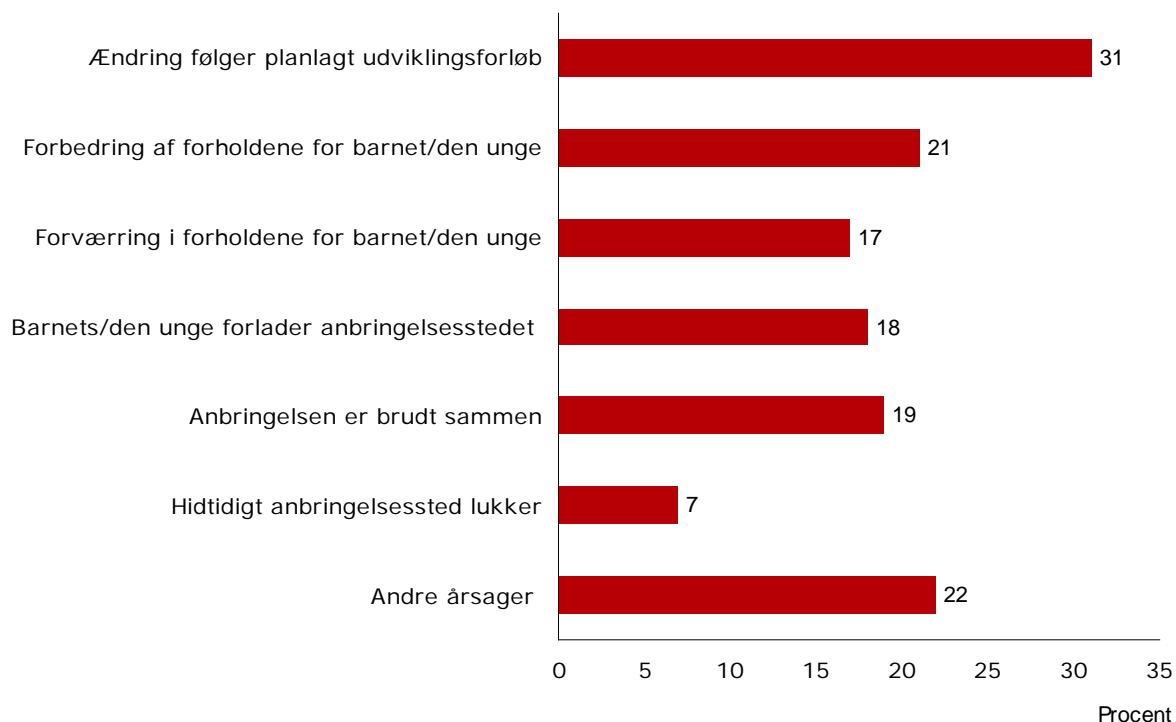
Årsager til skift i anbringelsessted

Figur 3.6 viser årsagerne til de 867 flytninger af anbragte børn og unge, der fandt sted i 2012. Der kan være flere årsager til en afgørelse om ændring i anbringelsessted.

Årsagerne til flytning fordeler sig nogenlunde som i 2011. Dog blev en lidt større andel af flytningerne i 2012 begrundet med, at der var sket forbedring af forholdene for barnet eller den unge. Det gælder 21 pct. i 2012 mod 19 pct. i 2011.

Omvendt blev en lidt mindre andel af flytningerne i 2012 begrundet med, at det hidtidige anbringelsessted lukkede. Det gælder 7 pct. i 2012 mod 10 pct. i 2011.

Næsten en tredjedel af flytningerne i 2012 blev begrundet med, at de fulgte et planlagt udviklingsforløb. Det er samme mønster som i 2011.

Figur 3.6 Årsager til afgørelse om ændring af anbringelsessted, 2012

Note: Procenterne summer ikke til 100, da det har været muligt at markere flere årsager til flytning af barnet/den unge.

Foranledning til skift af anbringelsessted

En flytning fra et anbringelsessted til et andet kan være foranlediget af flere parter. Tabel 3.5 viser, hvem der har foranlediget flytningerne af anbragte børn og unge i 2012.

I perioden 2008-2012 har kommunerne foranlediget langt de fleste flytninger, jf. tabel 3.5. Det skal bl.a. ses i lyset af, at det er handlekommunen, der følger op på indsats og handleplan og i givet fald træffer afgørelse om ændring af anbringelsessted. Andelen af flytninger foranlediget af kommunen voksede fra 65 pct. i 2008 til 70 pct. i 2012.

I samme periode faldt andelen af flytninger foranlediget af anbringelsesstedet fra 41 pct. i 2008 til 34 pct. i 2012. Omvendt steg andelen af flytninger foranlediget af barnet eller den unge selv fra 38 pct. i 2008 til 41 pct. i 2012.

Tabel 3.5 Flytninger fordelt efter foranledning til afgørelsen herom, 2008-2012

	2008		2009		2010		2011		2012	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Kommunen	955	65	807	71	762	69	687	71	604	70
Anbringelsesstedet	611	41	444	39	427	39	326	34	291	34
Barnet/den unge	563	38	490	43	455	41	428	44	357	41
Forældremyndigheds- indehaver	409	28	348	31	310	28	276	28	246	28
Domstol (ungdomssanktion)	55	4	21	2	20	2	25	3	23	3
Politi/anklagemyndighed	25	2	8	1	22	2	22	2	15	2
Ankemyndighed	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uoplyst	82	6	20	2	12	1	5	1	5	1
Flytninger i alt	1.478	100	1.138	100	1.102	100	971	100	867	100

Note: Procenterne summer ikke til 100, da det har været muligt at markere flere foranledninger til afgørelse om flytning.

3.2.2 Sager forelagt børn og unge-udvalget i anbringelsesperioden

I en række tilfælde indberetter kommunerne forelæggelser for børn og unge-udvalget. Det drejer sig om udvalgte beslutninger om forholdene for 0-17-årige børn og unge under anbringelsen, som ifølge serviceloven skal forelægges udvalget, jf. tabel 3.6.

I 2012 har kommunerne indberettet 393 forelæggelser for børn og unge-udvalget til Ankestyrelsen. Børn og unge-udvalgene tiltrådte forvaltningernes afgørelse i 97 pct. af forelæggelserne. Det er uændret sammenlignet med 2011.

Tabel 3.6 Børn og unge-udvalgenes afgørelser i anbringelsesperioden, 2012

	Antal			Pct.
	Tiltrådt	Ikke tiltrådt	I alt	I alt
Ændring fra frivillig, § 52, til tvangsmæssig, § 58, anbringelse	77	2	79	97
Opretholdelse af anbringelse, forlængelse af forventet varighed, § 62, stk. 1-4	153	0	153	100
Forlængelse af genbehandlingsfrist, jf. § 62, stk. 5 (3 års reglen for 0-årige)	12	2	14	86
Videreførelse af anbringelsen på grund af stærk tilknytning til anbringelsesstedet, jf. § 68 a	16	1	17	94
Afgørelse (efter § 58 og 68 a) om ændring af anbringelsessted, jf. § 69, stk. 4-5	28	2	30	93
Afvisning af begæring om hjemgivelse og videreførelse af anbringelse, §§ 68 og 68 a	22	1	23	96
Opretholdelse af anbringelse efter foreløbig beslutning, § 75, stk. 3-4	40	1	41	98
Begrænsning i barnets/den unges ret til kommunikation, § 71, stk. 3, jf. stk. 5	35	1	36	97
Afgørelser i alt	383	10	393	97

Note: Der har ofte været forelagt flere spørgsmål i samme afgørelse.

153 forelæggelser vedrørte opretholdelse af anbringelse og forlængelse af forventet varighed. Det svarer til 39 pct. af alle forelæggelserne. 79 forelæggelser eller 20 pct. vedrørte ændring af anbringelsen fra frivillig til tvangsmæssig.

3.2.3 Hjemgivelser og andet ophør af anbringelse

Tabel 3.7 viser, hvilke årsager der lå til grund for hjemgivelser og andet ophør af anbringelser i perioden 2008-2012. Tabellen omfatter hjemgivelser og andet ophør for 0-17-årige, herunder ophør af anbringelse ved det fyldte 18. år².

² Anbringelse efter servicelovens kapitel 12 ophører ved det fyldte 18. år. I denne publikation registreres anbringelsens ophør uanset om døgnophold på et anbringelsessted videreføres som tilbud til 18-22-årige i efterværn. Antallet af ophør er derfor markant højere i denne publikation sammenlignet med publikationer fra 2009 og tidligere.

I perioden 2008-2012 faldt antallet af hjemgivelser og andet ophør af anbringelser, jf. tabel 3.7. I 2008 blev der registreret 4.404 hjemgivelser og andet ophør, mens der i 2012 blev registreret 3.554 hjemgivelser og andet ophør.

I samme periode steg antallet af ophør grundet den unges fyldte 18. år fra 2.064 eller 47 pct. i 2007 til 2.258 eller 64 pct. i 2012. Det er den eneste type anbringelsesophør, der blev registreret flere af i løbet af perioden, når der ses bort fra anbringelsesophør som følge af at barnet eller den unge forlader anbringelsesstedet eller at anbringelsesstedet opgiver. De to sidstnævnte er først opgjort fra 2010 og frem.

Antallet af hjemgivelser faldt også. I 2012 blev 792 børn og unge hjemgivet mod 1.638 hjemgivelser i 2008. De fleste hjemgivelser i 2012 blev begrundet med, at formålet med anbringelsen var opnået eller at forældremyndighedsindehaverne begærede det.

Tabel 3.7 Registrerede hjemgivelser og andet ophør fordelt på årsager, 2008-2012

	2008		2009		2010		2011		2012	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Hjemgivelse, formålet med anbringelsen er opnået	536	12	495	12	478	11	427	11	303	9
Hjemgivelse, formålet med anbringelsen blev ikke opnået	414	9	362	9	208	5	156	4	117	3
Hjemgivelse på forældremyndighedsindehaveres begæring	399	9	384	9	356	9	320	8	226	6
Hjemgivelse da den unge over 15 år har trukket samtykke tilbage	282	6	254	6	185	4	165	4	129	4
Hjemgivelse, børne- og ungeudvalget har ikke tiltrådt forlænget anbringelse	5	0	7	0	1	0	5	0	8	0
Hjemgivelse, Ankestyrelsen har hjemgivet barnet/den unge	1	0	0	0	0	0	4	0	1	0
Hjemgivelse, Landsretten har ophævet afgørelsen om anbringelse	1	0	1	0	1	0	4	0	8	0

Ophør idet den unge fyldte 18 år ¹	2.064	47	2.041	50	2.297	55	2.296	57	2.258	64
Sagsophør idet der ikke kunne findes et egnet anbringelsessted	15	0	11	0	2	0	5	0	5	0
Sagsophør, sagen er overdraget til ny handlekommune	94	2	73	2	40	1	37	1	20	1
Ophør, barnet/den unge har forladt anbringelsesstedet (vil ikke være der)(fra 2010)	7	0	12	0	242	6	252	6	188	5
Ophør, anbringelsen er brudt sammen (anbringelsesstedet har opgivet)(fra 2010)	0	0	2	0	91	2	84	2	60	2
Andet ophør/sagsophør	509	12	383	9	251	6	260	6	191	5
Uoplyst	77	2	42	1	35	1	43	1	40	1
I alt	4.404	100	4.067	100	4.187	100	4.058	100	3.554	100

Note: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

Note: Tabellen omfatter de egentlige ophør af anbringelse – ekskl. sagsophør i forbindelse med handlekommuneskift, hvor anbringelse videreføres af anden kommune, jf. tabel 3.4.

Note: ¹Anbringelse efter Servicelovens kapitel 12 ophører ved det fyldte 18. år. I denne publikation registreres anbringelsens ophør uanset om døgnophold i et anbringelsessted videreføres som tilbud til 18-22-årige i efterværn. Antallet af ophør er derfor markant højere i denne udgivelse sammenlignet udgivelser fra 2009 og tidligere.

4 Tilbud om efterværn til unge mellem 18 og 22 år

Efter servicelovens § 76 kan visse foranstaltninger for børn og unge, herunder døgnophold i et anbringelsessted, opretholdes eller genetableres i efterværn. Efterværn kan opretholdes indtil den unge fylder 23 år.

Tilbud om efterværn³

Afgørelse om efterværn forud for det 18 år

Servicelovens § 68, stk. 12:

- Kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune skal senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn, og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes efter § 76.

Tilbud til unge fra 18 til 22 år

Servicelovens § 76, stk. 3:

- For unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet i et anbringelsessted efter reglerne i kapitel 11 umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om,
 - 1) at døgnophold, jf. § 55, på et anbringelsessted, jf. § 66, opretholdes,
 - 2) at udpege en fast kontaktperson for den unge, jf. § 52, stk. 3, nr. 6,
 - 3) at etablere en udslusningsordning, jf. § 55, i det hidtidige anbringelsessted og
 - 4) at tildele andre former for støtte, der har til formål at bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse for den unge.

Servicelovens § 76, stk. 4:

- Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at støtte efter stk. 2 og 3 kan tildeles eller genetableres indtil det fyldte 23. år, hvis
 - 1) den unge fortryder tidligere at have afvist støtte og behovet fortsat er til stede,
 - 2) den unges situation ændrer sig, så der senere opstår et behov for støtte, eller
 - 3) støtte er ophørt, jf. stk. 7, og behovet herfor opstår igen.

Kilde: LBK nr. 1093 af 05.09.13.

³ Reglerne om efterværn blev ændret i forbindelse med Barnets Reform, jf. Lov. nr. 628 af 11. juni 2012 om ændring af lov om social service, som trådte i kraft d. 1. januar 2011.

Afsnit 4.1 indeholder en opgørelse over kommunernes samlede antal indberettede afgørelser om behov for efterværn truffet forud for det fyldte 18. år. Kommunerne skal indberette afgørelser om efterværn forud for det 18. år til Ankestyrelsen uanset type af foranstaltning, der træffes afgørelse om.

Træffes der beslutning om døgnophold i anbringelsessteder som led i efterværn, skal kommunerne fortsat indberette til Ankestyrelsen. Det skal ske, så længe den unge har ophold i anbringelsesstedet. Kommunerne skal indberette følgende:

- Videreførelse af døgnophold fra det 18. år
- Sag overtaget fra anden handlekommune
- Genetablering af døgnophold i anbringelsessteder
- Ændret anbringelsessted/flytning
- Ophør af døgnophold

Afsnit 4.2-4.4 beskriver kommunernes indberetninger om 18-22-årige med døgnophold i anbringelsessteder som led i efterværn.

Afsnit 4.2 indeholder en opgørelse over unge etableret i døgnophold som led i efterværn fordelt på anbringelsessted. Andelen af anbragte på døgninstitution faldt i perioden 2008-2012, mens andelen i plejefamilie steg.

Afsnit 4.3 viser den kønsmæssige fordeling af unge etableret i døgnophold som led i efterværn. Flere mænd end kvinder var i 2012 i efterværn.

Afsnit 4.4 beskriver ophør af døgnophold i efterværn. Den hyppigste årsag til ophør var i 2012, at den unge fyldte 23. år.

4.1 Afgørelser om efterværn forud for det fyldte 18. år

I 2012 indberettede kommunerne i alt 599 afgørelser om behov for efterværn forud for det fyldte 18. år, jf. tabel 4.1.

Tabel 4.1 Kommunale afgørelser om behov for efterværn, fordelt på køn, 2012

	Mænd		Kvinder		I alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Døgnophold	149	55	123	45	272	100
Personlig rådgiver	89	51	86	49	175	100
Fast kontaktperson	43	56	34	44	77	100
Udslusningsordning	21	57	16	43	37	100
Tilbud ikke besluttet	28	65	15	35	43	100
Ikke behov for efterværn	51	68	24	32	75	100
Afgørelser i alt	338	56	261	44	599	100

Det er muligt for kommunerne at knytte mere end én foranstaltning til hver afgørelse. I 2012 blev der i 45 pct. af sagerne truffet afgørelse om døgnophold i efterværn.

56 pct. af afgørelserne om efterværn forud for det 18. år omhandlede mænd, mens 44 pct. omhandlede kvinder. Det er en stigning i mændenes andel sammenlignet med 2011, hvor 51 pct. af afgørelserne omhandlede mænd og 49 pct. omhandlede kvinder.

4.2 Etablering af døgnophold i anbringelsesstedet

I 2012 etablerede kommunerne 779 døgnophold som led i efterværn for unge efter det fyldte 18. år, jf. tabel 4.2. Dette er et fald sammenlignet med perioden 2008-2011.

25 pct. af etableringerne var i plejefamilie. Det er en stigning sammenlignet med perioden 2009-2011, hvor 21-23 pct. blev etableret i efterværn i plejefamilie.

Sammenlignet med perioden før var der i 2012 også en stigning i etablering i efterværn i eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssted. I 2012 blev 28 pct. etableret i denne type efterværn, sammenlignet med 23 pct. i 2008.

Modsat er andelen i efterværn i døgninstitution faldet fra 17 pct. i 2008 til 15 pct. i 2012. Der er dog tale om en mindre stigning fra 13 pct. i 2011 til de 15 pct. i 2012.

Tabel 4.2 Etablering af døgnophold som led i efterværn, fordelt efter anbringelsessteder, 2008-2012

	2008		2009		2010		2011		2012	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Plejek familier i alt	210	21	195	22	248	23	239	23	196	25
Netværksfamilie uden for slægten	18	2	8	1	14	1	7	1	6	1
Netværksfamilie inden for slægten	5	0	11	1	15	1	13	1	17	2
Almindelig plejefamilie	187	18	176	20	219	21	211	20	165	21
Kommunal plejefamilie (fra 2011) ¹	8	1	8	1
Eget værelse, kollegium, kollegielignende opholdssted	231	23	193	22	254	24	281	27	218	28
Døgninstitutioner i alt	171	17	176	20	161	15	132	13	119	15
Døgninstitution, sikret afdeling	6	1	2	0	6	1	3	0	2	0
Døgninstitution, almindelig afdeling	100	10	110	12	123	12	112	11	101	13
Kommunalt døgntilbud (2006-09)	59	6	51	6	24	2	15	1	14	2
Akutinstitution (2006-09)	6	1	13	1	7	1	2	0	2	0
Kost- og/eller efterskole	42	4	36	4	57	5	46	4	26	3
Socialpædagogisk opholdssted	176	17	185	21	225	21	237	23	157	20
Skibsprojekt	9	1	2	0	2	0	2	0	4	1
Uoplyst	180	18	101	11	111	10	103	10	59	8
I alt	1.019	100	888	100	1.058	100	1.040	100	779	100

Note: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

Note: ¹Ankestyrelsen er blevet opmærksom på, at der kan være tale om fejkategoriseringer i kommunernes indberetninger af kommunale plejefamilier i 2011 og 2012. Se bilag 1: Baggrund og metode.

4.3 18-22-årige med døgnophold fordelt på anbringelsessteder og køn

På baggrund af kommunernes indberetninger til Ankestyrelsen er det muligt at følge udviklingen i det samlede antal 18-22-årige, som i slutningen af året er i døgnophold i anbringelsessteder som led i efterværn.

Ved udgangen af 2012 havde 1.972 18-22-årige døgnophold som led i efterværn, jf. tabel 4.3. Det er næsten samme antal som i 2011 men en stigning i forhold til 2008.

Tabel 4.3 18-22 årige med døgnophold fordelt på anbringelsessteder, 2008-2012

	2008		2009		2010		2011		2012	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Plejek familier i alt	449	26	443	25	479	25	485	25	479	24
Netværksfamilie uden for slægten	17	1	18	1	24	1	20	1	14	1
Netværksfamilie inden for slægten	9	1	14	1	23	1	28	1	28	1
Almindelig plejefamilie	423	24	411	23	432	23	433	22	426	22
Kommunal plejefamilie (fra 2011) ¹	4	0	11	1
Eget værelse, kollegium, kollegielignende opholdssted	347	20	364	21	430	22	459	23	482	24
Døgninstitutioner i alt	287	16	311	17	321	16	314	16	321	16
Døgninstitution, sikret afdeling	20	1	20	1	35	2	49	2	53	3
Døgninstitution, almindelig afdeling	174	10	194	11	216	11	211	11	228	12
Kommunalt døgntilbud (2006-09)	88	5	90	5	64	3	49	2	36	2
Akutinstitution (2006-09)	5	0	7	0	6	0	5	0	4	0
Kost- og/eller efterskole	65	4	57	3	61	3	70	4	64	3
Socialpædagogisk opholdssted	388	22	423	24	452	24	472	24	464	24
Skibsprojekt	8	0	6	0	8	0	8	0	10	1
Uoplyst	189	11	169	10	165	9	163	8	152	8
I alt	1.733	100	1.773	100	1.916	100	1.971	100	1.972	100

Note: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

Note: ¹Ankestyrelsen er blevet opmærksom på, at der kan være tale om fejkategoriseringer i kommunernes indberetninger af kommunale plejefamilier i 2011 og 2012. Se bilag 1: Baggrund og metode.

De 18-22-åriges fordeling på anbringelsessteder har ligget nogenlunde stabil siden 2008. I 2012 var en fjerdedel i familiepleje, en fjerdedel på eget værelse, kollegium mv. og en fjerdedel på socialpædagogisk opholdssted. Den resterende fjerdedel var på døgninstitution, kost og/eller efterskole, skibsprojekt eller var uoplyste.

Flere mænd end kvinder får døgnophold som led i efterværn

Af de 1.972 18-22-årige, som havde døgnophold som led i efterværn ved udgangen af 2012, var 1.146 mænd og 826 kvinder, jf. figur 4.1. Det svarer til, at 58 pct. var mænd og 42 pct. var kvinder.

Figur 4.1 18-22-årige i døgnophold fordelt på køn, 2012

Sammenlignes kønsfordelingen for 18-22-årige i efterværn med kønsfordelingen for anbragte 0-17-årige i 2012, ses det, at andelen af 18-22-årige mænd (58 pct.) var større end andelen af 0-17-årige drenge (54 pct.)⁴.

4.4 Ophør af døgnophold i efterværn

I 2012 har kommunerne indberettet 1.158 ophør af døgnophold i anbringelsessteder som led i efterværn for de 18-22-årige. Det omfatter også ophør ved det fyldte 23. år.

Den hyppigste årsag til ophør var i 2012, at den unge fyldte 23 år, jf. tabel 4.4. Det skete i 32 pct. af sagerne. I 2011 skete det i 28 pct. af sagerne.

⁴ Se kapitel 3, figur 3.1.

I 29 pct. af sagerne faldt ophøret under kategorien andet ophør/sagsophør. Det dækker bl.a. over ophør, hvor den unge vælger at overgå til uddannelsesstøtte i forbindelse med studiestart, hvor den unge påbegynder værnepligt eller på anden vis ophører i døgnophold som led i efterværn uden at der er tale om et sammenbrud eller et planlagt ophør. I 2011 faldt 36 pct. af sagerne i denne kategori.

I 25 pct. af sagerne var ophøret begrundet med, at formålet med døgnopholdet var nået. I 2011 var det begrundelsen i 30 pct. af sagerne.

Tabel 4.4 Registrerede ophør af døgnophold i efterværn fordelt på årsag, 2012

	Antal	Pct.
Formålet med døgnopholdet er opnået	290	25
Hjemgivelse, formålet med døgnopholdet blev ikke opnået	21	2
Ophør idet den unge fyldte 23 år	365	32
Ophør idet anbringelsesstedet lukker	7	1
Sagsophør idet der ikke kunne findes et egnet anbringelsessted	1	0
Sagsophør, sagen er overdraget til ny handlekommune	9	1
Ophør, den unge har forladt anbringelsesstedet (vil ikke være der)	81	7
Ophør, anbringelsen er brudt sammen (anbringelsesstedet har givet op)	17	1
Andet ophør/sagsophør	341	29
Uoplyst	26	2
I alt	1.158	100

I 8 pct. af sagerne skyldtes ophøret et sammenbrud, dvs. at den unge enten ikke ville være i anbringelsesstedet eller at anbringelsesstedet havde givet op. I 2011 var det tilsvarende tal 7 pct.

Bilag 1: Baggrund og metode

Ankestyrelsens statistik om afgørelser om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet blev etableret som led i anbringelsesreformen, der trådte i kraft 1. januar 2006⁵. Regler om indberetning til anbringelsesstatistikken er fastsat i medfør af retssikkerhedsloven⁶.

Anbringelsesreformen er siden fulgt op af flere lovændringer, blandt andet vedrørende indsats over for kriminalitetstruede unge⁷, kontinuitet i anbringelsen⁸ og "Barnets Reform"⁹. Konsekvenserne af disse lovændringer er løbende indarbejdet i indberetningskemaerne til anbringelsesstatistikken.

Reformerne forudsætter en løbende central opfølgning af udviklingen på anbringelsesområdet og evaluering af indsatsen. Ankestyrelsens anbringelsesstatistik tjener som en væsentlig kilde i denne indsats.

Anbringelsesstatistikken har sit udgangspunkt i kommunernes sagsbehandling. Fokus er på de lovpligtige sagsbehandlingsskridt samt på anledning og årsager til anbringelse, opfølgning af indsats og handleplan, kontinuitet i anbringelsen, årsager til flytning af børn og unge til et nyt anbringelsessted og det videre forløb ved ophør af anbringelsen.

Statistikken følger kommunernes sagsbehandling, indtil anbringelsen ophører – senest ved det 18. år. Herefter indgår de unge, der fortsætter i døgnophold i et anbringelsessted efter det 18. år som led i efterværn, i statistikgrundlaget, indtil dette ophold ophører – senest ved det 23. år.

Fra Ankestyrelsens anbringelsesstatistik udsendes løbende statistik til landets kommuner. Data fra statistikregisteret videregives ligeledes til forskningsformål samt til Danmarks Statistiks årsstatistik om støtte til socialt udsatte børn og unge.

1.1 Anbringelsesstatistikens formål

Formålet med anbringelsesstatistikken er at bidrage til evaluering af lovgivningen og at forbedre grundlaget for overvejelser og beslutninger om udviklingen på anbringelsesområdet. Både kommunerne og ankemyndighederne indberetter til statistikken. Denne statistik omhandler de kommunale afgørelser om anbringelse.

⁵ Lov nr. 1442 af 22. december 2004 om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

⁶ Jf. § 63, stk. 3, og § 64, stk. 4 i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 1635 af 22. december 2010 om retssikkerhed og administration på det sociale område.

⁷ Lov nr. 551 af 26. maj 2010 om ændring af lov om social service. Trådte i kraft 1. juli 2010.

⁸ Lov nr. 318 af 28. april 2009 om ændring af lov om social service. Trådte i kraft 1. juli 2009.

⁹ Lov nr. 628 af 11. juni 2010 om ændring af lov om social service. Trådte i kraft 1. januar 2011.

Statistikken har desuden til formål at bidrage til ledelsesinformation – blandt andet med dokumentation af sagsbehandlingen til ledelsesmæssig styring og overvejelser.

Anbringelsesstatistikken bygger på elektronisk indberetning via indberetningssystemet på Ankestyrelsens hjemmeside. For at etablere en så aktuel statistisk belysning som muligt er det fastsat, at oplysningerne som hovedregel skal være indberettet senest 4 uger efter afgørelsen er truffet.

Kommunerne kan indgå aftale med Ankestyrelsen om indberetning på anden måde. 15 kommuner har på tidspunktet for denne statistiks udarbejdelse indgået aftale om at indberette de nødvendige anbringelsesdata ved udtræk fra kommunernes egne sagsbehandlingssystemer. Ankestyrelsen modtager data fra disse kommuner mindst én gang i kvartalet.

1.2 Statistikkens opbygning og indhold

Indberetningsskemaer samt vejledninger til indberetning kan findes på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk/analyser_statistik/indberetning.

Mange af de tal, som findes i årsstatistikken 2012, er offentliggjort på dataportalen "Tal fra Ankestyrelsen" på hjemmesiden http://ast.dk/tal_fra_ankestyrelsen/. Her er det muligt at sammenstille statistikker for perioden 2007-2012 og få vist resultaterne for de enkelte kommuner og/eller regioner.

Kommunernes indberetninger om anbragte 0-17-årige

Indberetningspligten påhviler den kommune, der er handlekommune for barnet eller den unge. Når kommunen indberetter en afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung til anbringelsesstatistikken, skal kommunen indberette grundoplysninger om barnet/den unge og om forældremyndighedsindehaveren/haverne.

Der skal desuden indberettes oplysninger i anbringelsessager, hvor kommunen overtager handlepligten fra en anden kommune.

Kommunerne indberetter blandt andet følgende oplysninger, hver gang der bliver truffet afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung mellem 0 og 17 år:

- Om afgørelsen om anbringelse er med eller uden forældrenes samtykke, eller om der er tale om kommunens effektivering til fuldbyrdelse af dom om ungdomssanktion
- Anledning til at der rejses sag om anbringelse, fx underretninger eller eget initiativ
- Udslagsgivende årsager hos forældre og/eller barnet til beslutning om anbringelse
- Beslutning om type af anbringelsessted og tidspunkt for indflytning i anbringelsessted

Desuden indberetter kommunerne, når de har overtaget handlepligten for et anbragt barn eller en anbragt ung fra en anden kommune

Fra og med 2010 har kommunerne indberettet de beslutninger, der af kommunen træffes til fuldbyrdelse af rettens afgørelser om afsoning i anbringelsessteder, henholdsvis om varetægtsfængsling af 0-17-årige i surrogat i anbringelsessteder.

Mens barnet eller den unge er anbragt uden for hjemmet, indberetter kommunerne de afgørelser/hændelser, der træffes i relation til anbringelsen. Det drejer sig om:

- Ændring af anbringelsessted og årsager til denne ændring
- Ændring af tvangsmæssig anbringelse til frivillig anbringelse
- Generel opfølgning for anbragte børn og unge
- Forelæggelse for og afgørelse af sager i børn og unge-udvalget
- Hjemgivelse/ophør af anbringelse og årsager til dette
- Sagsophør ved overdragelse til anden handlekommune
- Afgørelser om efterværn senest 6 måneder før det fylder 18. år (§ 68, stk. 12)

Kommunerne indberetter således afgørelser efter § 68, stk. 12 om behov for efterværn, dvs. når der bliver truffet afgørelse om den unges behov for tilbud, jf. § 76, stk. 3 om:

- Døgnophold i et anbringelsessted
- Fast kontaktperson for den unge
- Udslusningsordning
- Andre former for støtte

Kommunernes indberetninger om 18-22-årige i døgnophold

Kommunerne skal indberette afgørelser og sagshændelser for unge mellem 18 og 22 år, som fortsætter eller genetableres i døgnophold i et anbringelsessted som led i efterværn efter § 76, stk. 3, nr. 1.

Kommunerne skal i den forbindelse indberette oplysninger i sager, hvor den unge fortsætter i døgnophold, og kommunen overtager handlepligten fra en anden kommune, typisk i forbindelse med at den unge fylder 18 år og får selvstændig opholdskommune.

I den forbindelse indberetter opholdskommunen oplysninger om den unges etablering i døgnophold i efterværn, herunder type af anbringelsessted.

Mens den unge er i efterværn med døgnophold i anbringelsesstedet, skal kommunen indberette de afgørelser og sagshændelser, der træffes i relation til døgnopholdet. Det drejer sig om:

- Ændring af anbringelsessted
- Ophør af døgnophold i efterværn
- Sagsophør ved overdragelse til anden handlekommune

Ankemyndighedernes indberetninger

De sociale nævn¹⁰ og Ankestyrelsen indberetter samtidig oplysninger om deres afgørelser om børn og unge, der anbringes uden for hjemmet.

Statistikindberetningerne fra Ankestyrelsens afgørelser om tvangsmæssige anbringelser anvendes blandt andet til validering af og som supplement til kommunernes indberetninger om børn og unge-udvalgenes afgørelser.

1.3 Validering af de indberettede oplysninger

For at sikre at anbringelsesstatistikken er retvisende, foretages der en løbende kontrol-, validerings- og fejlsøgningsproces på de indberettede oplysninger.

Data i anbringelsesstatistikken kontrolleres grundlæggende i forbindelse med selve indberetningen. Dernæst sker der en validering af de indberettede oplysning mindst én gang i kvartalet via valideringsmateriale og ledelsesinformation til kommunerne.

Indberetningsskemaerne har indbyggede funktioner til kontrol af for eksempel børnenes alder og hændelsesdato. Valideringen henleder indberetterens opmærksomhed på mulige fejl og giver enten anvisning om det indtastede, eller at der er tale om en decideret fejl, som medfører at videre indberetning ikke kan foretages, før fejlen er rettet.

Statistiksystemet giver desuden de indberettende myndigheder mulighed for løbende at foretage rettelser eller supplement til allerede indberettede oplysninger. Denne mulighed anvendes ofte i tilfælde, hvor en afgørelse om anbringelse indberettes, inden anbringelsen er effektueret, og hvor der efterfølgende skal indberettes et tidspunkt for barnet/den unges flytning.

De indberettende myndigheder har endvidere mulighed for at trække egne indberettede oplysninger ud med henblik på kontrol, ledelsesinformation etc. Disse udtræk giver kommunerne mulighed for en kvalitetskontrol, som både kan fremme kvaliteten af sagsbehandlingen og af statistikken.

Når afgørelserne er indberettet til Ankestyrelsen, gennemgås de for umiddelbare fejl og mangler. Ankestyrelsen udsender kvartalsvis ledelsesinformation til kommunerne.

¹⁰ Ankestyrelsen og de sociale nævn fusionerede d. 1. juli 2013. Herefter har Ankestyrelsen overtaget praksis fra de sociale nævn, og vil forsat indberette samtlige oplysninger om deres afgørelser. Det har dog ingen betydning for 2012 statistikken.

Ledelsesinformationen indeholder summariske tabeller, samt lister på individniveau med afgørelser, effektueringer, sagshændelser, anbringelser ultimo kvartalet og afgørelser om 18-22-årige med døgnophold i efterværn. Kommunerne har derigennem mulighed for at følge udviklingen, samt kontrollere kommunernes anbringelsesdata og eventuelt berigtige disse.

Som led i valideringen af kommunernes indberetninger til årsstatistikken 2012 bad Ankestyrelsen i maj 2013 alle kommuner om at have fokus på, hvorvidt alle afgørelser truffet i 2012 var indberettet. Herudover kontaktede Ankestyrelsen i august 2013 de 24 kommuner med det største fald i antal indberettede nyanbringelser fra 2011 til 2012. De 24 kommuner har enten aktivt bekræftet de registrerede indberetninger som udtryk for et fald eller har foretaget eventuelle korrektioner.

Ankestyrelsen er i en anden sammenhæng blevet bekendt med, at nogle kommuner indberetter anbringelse i plejefamilier, der er specialiserede til at håndtere særligt vanskelige plejeforhold, men som er godkendt som 'almindelige plejefamilier' efter § 66, punkt 1, som værende anbringelser i 'kommunale plejefamilier' efter § 66, punkt 2. Det er derfor Ankestyrelsens opfattelse, at nogle af de anbringelser, der er registreret som 'kommunale plejefamilier', rettelig burde være registreret som 'almindelige plejefamilier'. Denne problematik vedrører tabellerne 2.3, 3.2, 4.2 og 4.3.

Ankestyrelsen vil i den kommende validering udsende CPR-numrene på dem, som er indberettet i kommunal plejefamilie, til kommunerne og bede dem forholde sig til ovenstående problemstilling.

Årsstatistik 2012 bygger på de indberetninger, som Ankestyrelsen har modtaget frem til medio september 2013.

1.4 Sammenhæng med Danmarks Statistiks tællinger

Ankestyrelsen leverer årligt oplysninger fra anbringelsesstatistikken til Danmarks Statistik. Det er herved et særskilt formål at sikre så god sammenhæng som muligt i anbringelsesstatistikken i forhold til Danmarks Statistiks tællinger om indsatsen for udsatte børn og unge.

Ved tilrettelæggelsen af den nye anbringelsesstatistik var det et formål at sikre kontinuitet, blandt andet ved så vidt muligt at anvende identiske opgørelsesmetoder. De kommunefordelte opgørelser i 'Tal fra Ankestyrelsen' omfatter således på samme måde som Danmarks Statistiks opgørelser, de børn og unge, som kommunen var handlekommune for.

Der er imidlertid også forskelle.

Ved sammenligning med Danmarks Statistiks opgørelser fra 2005 og tidligere er det vigtigt at være opmærksom på, at indsamlings- og opgørelsesmetoderne i Ankestyrelsens anbringelsesstatistik afviger fra tidligere metoder.

Den nye statistik er primært en sagsbehandlingsstatistik. Indberetning foretages i dag løbende og elektronisk med udgangspunkt i sagsbehandlingen, hvor indberetningerne til Danmarks Statistik før 2006 skete manuelt med udgangspunkt i den enkelte kommunes muligheder for at fremfinde data ved årets udgang. Desuden er statistikområdet ændret lidt, idet der i dag indgår en række anbringelser i medfør af dom (blandt andet ungdomssanktion) i anbringelsesstatistikken. Det er således ikke muligt fuldt ud at sikre mod databrud i tidsserier hen over årsskiftet 2005/06.

Danmarks Statistik forestår fortsat indsamling af data om forebyggende tilbud og ydelser efter serviceloven til socialt udsatte børn, unge og familier. Fra 2006 har Ankestyrelsen fra anbringelsesstatistikken leveret data til Danmarks Statistiks tællinger. Selv om kilderne til statistikkerne er identiske, er der forskelle i opgørelserne i Ankestyrelsens publikationer og i Danmarks Statistiks offentliggjorte tællinger¹¹.

Ankestyrelsen leverer oplysningerne til Danmarks Statistik efter offentliggørelsen af årsstatistikken, hvor registeret er beriget med kommunernes eventuelle efterfølgende rettelser og tilføjelser. Data til Danmarks Statistik kan således afvige fra de data, der har været anvendt til årsstatistikken fra Ankestyrelsen.

Tallene i denne publikation for 2008-2012 er baseret på kommunernes indberetninger frem til 16. september 2013. Disse oplysninger vil således være baseret på et nyere datagrundlag end det, der dannede baggrund for Danmarks Statistiks opgørelser.

1.5 Antal registreringer ultimo 2012

Medio september 2013 indeholdt Ankestyrelsens anbringelsesstatistikregister knap 182.334 afgørelser, opfølgninger og andre sagshændelser i 2012 eller tidligere. Registreringerne omfatter godt 36.353 børn og unge, hvor der siden 1. januar 2006 er modtaget oplysninger om afgørelser og sagshændelser fra kommunerne.

Anbringelsesstatistikken giver mulighed for at følge det enkelte barn/ung igennem anbringelsesforløbet.

Statistikken giver tilsvarende mulighed for at opgøre, hvor børnene/de unge havde ophold ved udgangen af året. Om de var i anbringelse, ventede på en plads i et anbringelsessted eller var uden for anbringelse, dvs. ophørt eller hjembragt.

¹¹ Oplysninger på kommuneniveau fra Danmarks Statistiks tællinger kan findes i www.statistikbanken.dk.

Opgørelserne fra 2008-2011 er opdaterede tal fra samme opgørelsestidspunkt som 2012-tallene.

1.6 Personfølsomme oplysninger

Anbringelsesstatistikken er en personstatistik, hvor alle registreringer foretages på barnets/den unges CPR-nummer. Statistikken omfatter desuden registrering af en række oplysninger om forældremyndighedens indehaver(e) og ændringer heri.

Statistikregisteret er anmeldt til Datatilsynet som et statistisk-videnskabeligt personregister med personfølsomme oplysninger. Anmeldelsen kan ses på www.datatilsynet.dk.

Der er truffet en række foranstaltninger i forbindelse med etablering af statistikken. De skal sikre, at de registrerede oplysninger ikke kommer uvedkommende i hænde, og at oplysningerne om den enkelte person alene anvendes til statistisk-videnskabelige formål.

Indberetningssystemet er blandt andet sikret ved sikkerhedscertifikat og stærk kryptering i forbindelse med den elektroniske transmission af data. Desuden er databehandlingen i Ankestyrelsen omfattet af vidtgående tekniske og administrative sikkerhedsforanstaltninger. Det er ved udstedelse af adgangskoder til indberetning forudsat, at også kommunerne behandler deres indberetning og anvendelse af data med den fornødne sikkerhed.

Data fra statistikregisteret kan videregives til statistisk-videnskabelige formål. Data er videregivet til Danmarks Statistik til validering og vedligeholdelse af Danmarks Statistiks Børnedatabase. Herudover sker videregivelse efter ansøgning til godkendte forskningsformål, blandt andet til SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. Data fra statistiksystemet må ikke anvendes som udgangspunkt for afgørelser vedrørende enkeltpersoner.

1.7 Om årsager til anbringelse

En central forbedring ved etableringen af anbringelsesstatistikken i Ankestyrelsen fra 2006 og frem var registreringen af de udslagsgivende årsager til beslutninger om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet.

Statistikken indeholder 15 anbringelsesårsager hos forældrene og/eller i hjemmet samt 17 årsager hos barnet/den unge. Kommunerne har mulighed for at indberette flere årsager for hver beslutning, der træffes om anbringelse af et barn eller en ung.

For mere overordnet at kunne følge udviklingen i anbringelsesårsager er der i kapitel 2 foretaget en koncentrering af årsagerne på de seks temaer, der er nævnt i servicelovens § 50, stk. 2. De udslagsgivende årsager hos barnet/den unge og hos forældrene eller i hjemmet er fordelt, så de afspejler de seks temaer, som skal belyses i den børnefaglige undersøgelse, der skal udarbejdes inden en afgørelse om anbringelse.

Hvis udslagsgivende forhold:	Så henregnes til:
For barnet = 1, 2, 3, 4 eller 5	Udvikling og adfærd
For barnet = 6 eller 16 For forældrene = 1-12 eller 14-15	Familieforhold
For barnet = 7 eller 8	Skoleforhold
For barnet = 3 eller 9-14 For forældrene = 13	Sundhedsforhold
For barnet = 15	Fritidsforhold og venskaber
For barnet = 17	Andre relevante forhold
Hvis ingen af ovenstående	Uoplyst – medregnes ikke i figuren

Note: Tallene henviser til klassifikationerne i spørgsmål 7.a og spørgsmål 7.b i indberetningsskemaet (skema 1).

1.8 Efterværn med døgnophold (18-22 år)

Kommunerne skal indberette afgørelser om efterværn forud for det 18. år (skema 2). Som led i anbringelsesstatistikken skal kommunerne også indberette oplysninger om 18-22-årige, der som led i efterværn fortsat har døgnophold i et anbringelsessted (skema 3). Formålet er at følge udviklingen i kommunernes brug af tilbud om efterværn med døgnophold i et anbringelsessted.

Ankestyrelsen offentliggjorde statistiske opgørelser vedrørende anbragte 18-22-årige i årsstatistikkerne 2006 og 2007. Årsstatistikkerne 2008 og 2009 omfattede derimod alene opgørelser for anbragte 0-17-årige.

Årsagen til de manglende offentliggørelser var, at det ved validering af kommunernes indberetninger i 2008 viste sig, at der manglede et relativt stort antal indberetninger af hjemgivelser/ophør ved det eller efter det fyldte 18. år. Antal 18-22-årige med døgnophold i årsstatistikken 2007 har som følge heraf vist sig at være overvurderet.

Ankestyrelsen gennemførte på den baggrund en omfattende validering af de kommunale indberetninger efter kommunalreformen i 2007. Først med årsstatistikken i 2010 blev det muligt at nå frem til et tilstrækkeligt retvisende resultat for opgørelse af antal unge over 18 år med ophold i et anbringelsessted. Der har før 2010 således ikke været offentliggjort retvisende tal for denne del af statistikken siden årsstatistikken 2006.

Ankestyrelsen har blandt andet haft en tæt dialog med de kommuner, hvor forbedring af datagrundlaget i særlig grad var ønskværdig. I sammenhæng hermed blev kommunerne

blandt andet mindet om pligten til at træffe en afgørelse om behov for efterværn senest 6 måneder før, den unge anbragte fylder 18 år (§ 68, stk. 12).

Ankestyrelsen kan konstatere, at ovenstående tiltag har betydet en kvalitetsforbedring i indberetningerne – også for årene forud for 2009 – og det vurderes, at indberetningerne til anbringelsesstatistikken om de 18-22-årige er så høj, at området kan belyses i årsstatistikken. Der må dog fortsat tages forbehold for, at kvaliteten af opgørelserne vedrørende 18-22-årige med ophold i anbringelsessteder som led i efterværn fortsat vurderes at være lidt ringere for 2007-2009 end for 2010-2012.

For fremadrettet at forebygge problemer med kommunernes manglende indberetninger til anbringelsesstatistikken iværksatte Ankestyrelsen i 2009 en omstrukturering af anbringelsesstatistikken.

I forlængelse af vedtagelsen af "Barnets Reform" blev det besluttet at reducere antallet af oplysninger, som skal indberettes til anbringelsesstatistikregisteret. Beslutningen gav anledning til at gennemgå skemaerne og yderligere skabe en mere hensigtsmæssig opbygning.

Det blev blandt andet besluttet at udskille indberetninger vedrørende 18-22-årige med ophold i et anbringelsessted som led i efterværn i en særskilt indberetningsdel (skema 3) fra 2010 og fremefter. Desuden blev der iværksat initiativer, hvorved den kvartalsvise validering og ledelsesinformation til kommunerne løbende kan forbedres.

Som udgangspunkt udskrives alle unge, der ikke er anbragt i et anbringelsessted i medfør af dom eller varetægtssurrogat, af anbringelsesstatistikken ved det fyldte 18. år.

Opgørelsen over unge med døgnophold i anbringelsessteder som led i efterværn for 18-22-årige bygger herefter grundlæggende på de indberettede oplysninger i skema 3 om iværksættelse eller videreførelse af døgnophold i et anbringelsessted samt genetablering og ophør heraf. Hvis kommunen herudover har indberettet sagshændelser om unge over 18 år, der klart indikerer, at der er tale om et videreført døgnophold i efterværn, medtages den unge også i statistikken, uanset at der ikke er indberettet en særskilt afgørelse herom.